

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

RUDNIKA BOKSITA D.O.O. ŠIROKI BRIJEG

2023.

Broj: 01-02-09-11-4-3455-7/23

Sarajevo, rujan 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	4
II.	REZIME DANIH PREPORUKA	6
III.	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	9
IV.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	10
1.	UVOD	10
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	10
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	11
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	12
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	16
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE.....	17
6.1	Izrada i donošenje plana poslovanja.....	17
6.2	Izveščivanje	18
7.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	18
7.1	RAČUN DOBITI I GUBITKA – IZVJEŠĆE O UKUPNOM REZULTATU ZA RAZDOBLJE	18
7.1.1	Prihodi	18
7.1.1.1	Prihodi iz ugovora sa kupcima	19
7.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	19
7.1.2	Rashodi.....	20
7.1.2.1	Poslovni rashodi	20
7.1.2.1.1	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u tijeku.....	20
7.1.2.1.2	Troškovi sirovina i materijala	20
7.1.2.1.3	Troškovi energije i goriva	21
7.1.2.1.4	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja.....	21
7.1.2.1.5	Amortizacija.....	24
7.1.2.1.6	Troškovi primljenih usluga	24
7.1.2.1.7	Ostali poslovni rashodi i troškovi.....	25
7.1.2.2	Ostali rashodi i gubici	25
7.1.3	Finacijski rezultat.....	25
7.2	BILANCA STANJA – IZVJEŠĆE O FINACIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA.....	25
7.2.1	Dugoročna imovina.....	25
7.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	26
7.2.2	Kratkoročna imovina.....	28
7.2.2.1	Zalihe.....	28
7.2.2.2	Potraživanja od kupaca	28
7.2.2.3	Novac i novčani ekvivalenti.....	29
7.2.3	Kapital.....	29
7.2.4	Obveze.....	30
7.2.4.1	Dugoročne obveze	30
7.2.4.2	Kratkoročne obveze	31
7.2.5	Popis imovine i obveza	32
7.3	IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA	33
7.4	IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU	33
7.5	BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	33
8.	JAVNE NABAVE	34
9.	OSTALI NALAZI	38
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	38
V.	PRILOZI	41
1.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	41
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	41

I. IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA

Izvješće nezavisnog revizora daje se na temelju provedene financijske revizije, koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i reviziju usuglašenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Negativno mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Rudnika boksita d.o.o. Široki Brijeg (u daljnjem tekstu: Društvo)** koja obuhvaćaju: Bilancu stanja – Izvješće o financijskom položaju na dan 31. 12. 2023. godine, Račun dobiti i gubitka – Izvješće o ukupnom rezultatu za razdoblje od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2023. godine, Izvješće o gotovinskim tijekovima – Izvješće o tijekovima gotovine na dan 31. 12. 2023. godine, Izvješće o promjenama na kapitalu za razdoblje koje završava na dan 31. 12. 2023. godine, te Bilješke uz financijska izvješća.

Prema našem mišljenju, zbog važnosti pitanja opisanih u odjeljku *Temelj za negativno mišljenje*, financijska izvješća ne prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijski položaj Društva na 31. 12. 2023. godine, financijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za negativno mišljenje

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Rezerviranja za obnovu zemljišta korištenog za vađenje rude nisu izvršena sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina i Zakonu o rudarstvu, niti su ugovorene koncesijske naknade evidentirane kao obveza, što ima za posljedicu da su obveze i rashodi podcijenjeni, a financijski rezultat precijenjen. Efekte na financijska izvješća nije moguće kvantificirati (točka 5. i 7.2.4.2 Izvješća);
2. Na datum bilance nije izvršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva sukladno Odjeljku 27 – Umanjenje vrijednosti imovine, i odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. To može imati za posljedicu da je nadoknadivi iznos sredstava manji od njihove knjigovodstvene vrijednosti iskazane u iznosu od 1.361.075 KM, odnosno da je imovina precijenjena, a financijski rezultat za 2023. – gubitak – manje iskazan (točka 7.2.1.1 Izvješća);
3. Ne možemo potvrditi vrijednost zaliha iskazanih u iznosu od 159.756 KM jer Društvo nema uspostavljeno materijalno knjigovodstvo kako bi se vodila evidencija o stvarnom utrošku zaliha sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Osim toga, za zalihe gotovih proizvoda ne vrši se obračun proizvodnje sukladno Odjeljku 13 – Zalihe, te nije moguće utvrditi odstupanja između proizvedene i realizirane količine rude, te razlike između prodajne cijene i cijene koštanja boksita. Efekte na zalihe i financijski rezultat nismo mogli kvantificirati (točka 7.2.2.1 Izvješća);
4. Prilikom sastavljanja financijskih izvješća Društvo nije izvršio procjenu niti objavilo značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja, odnosno nije postupilo sukladno Odjeljku 3 – Prezentacija financijskih izvješća. Društvo je ostvarilo gubitak u 2023. godini u iznosu od 291.908 KM, a akumulirani gubitak na 31. 12. 2023. godine iznosi 2.291.922 KM i premašuje iznos osnovnog kapitala za 881.279 KM. Ukupne obveze iznose 2.414.306 KM, od čega se na kratkoročne obveze odnosi 2.249.059 KM, dok je tekuća imovina iznosila 171.952 KM, a koeficijent tekuće likvidnosti je 0,08. Navedeno ukazuje na to da tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati dospjele obveze. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, što nije objavljeno u financijskim izvješćima sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 7.2.3 i 7.5 Izvješća);

5. Društvo ne vrši rezerviranja sredstava za sudske sporove koji su pokrenuti protiv njega, a čija vrijednost na datum bilance iznosi 621.966 KM, od čega se na obveze prema dobavljačima odnosi 434.996 KM, a na ostale obveze 186.970 KM. Navedeno nije sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina (točke 7.2.4.2 i 9 Izvješća).

Reviziju finansijskih izvješća obavili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća*.

Nezavisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše negativno mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Društvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu za građevinski objekt – zgradu, čija je nabavna vrijednost na 31. 12. 2023. godine u poslovnim knjigama iskazana u iznosu od 1.498.728 KM (točka 7.2.1.1 Izvješća).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvješća tekućeg razdoblja. U kontekstu naše revizije finansijskih izvješća kao cjeline i pri formiranju mišljenja, utvrdili smo da nema ključnih pitanja revizije.

Ostala pitanja

Finansijska izvješća Društva za godinu završenu 31. 12. 2022. revidirao je „Medmon Plus“ d.o.o. Čapljina, koji je izrazio mišljenje s rezervom o tim finansijskim izvješćima 23. 6. 2023. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijska izvješća

Ravnatelj je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili pogreške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvješća rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako ravnatelj ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvješćivanja koje je ustanovilo Društvo.

---

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri razine objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške, kao i izdati izvješće nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, shodno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Društva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću nezavisnog revizora na povezane objave u financijskim izvješćima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvješća nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvješća tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvješću, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvješćivanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvješćivanja.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvješća **Rudnika boksita d.o.o. Široki Brijeg za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Ne možemo potvrditi da se obračun plaća i naknada plaća vrši sukladno donesenim unutarnjim aktima, zaključenim ugovorima o radu i mjesečnim evidencijama o prisustvu zaposlenika na radnom mjestu (točka 7.1.2.1.4 Izvješća);**
2. **Društvo nije provodilo redovne mjere upravljanja rizikom i mjere za osiguranje adekvatnosti kapitala s obzirom na to da posluje u uvjetima nelikvidnosti i insolventnosti. Obveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 1.319.038 KM i ne izmiruju se u propisanim rokovima. To nije sukladno Zakonu o finansijskom poslovanju (točke 7.2.3 i 7.2.4.2 Izvješća);**
3. **Društvo nije izmirilo obveze za poreze i doprinose na isplaćene plaće za 2023. godinu u iznosu od 40.138 KM. Ukupne neizmirene obveze po ovom temelju iznose 736.452 KM. Navedeno nije sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima (točka 7.2.4.2 Izvješća);**
4. **Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je izvršen godišnji popis imovine i obveza, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH (točka 7.2.5 Izvješća);**
5. **Nabava goriva, rezervnih dijelova, utovara i prijevoza rude u ukupnom iznosu od najmanje 440.388 KM vršena je bez provedenih postupaka javnih nabava i zaključenih ugovora. Osim toga, Plan javnih nabava nije sačinjen sukladno članku 17. Zakona o javnim nabavama, jer ne sadrži sve propisane elemente (točka 8. Izvješća).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da se evidentiraju samo podaci o prisutnosti na radu, korištenju godišnjeg odmora ili praznika, ali bez podataka o početku i završetku rada, vremenu prekida rada i korištenju pauze u tijeku rada, zbog čega izražavam sumnju u njihovu vjerodostojnost (točka 7.1.2.1.4 Izvješća).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, ravnatelj je odgovoran osigurati da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osigurao namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Društva, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 24. 9. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

Napomena: Zbog postojanja sukoba interesa zamjenik generalnog revizora nije potpisao Izvještaj.

II. REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TOČKA
1.*	Izraditi mapu poslovnih procesa, uspostaviti registar rizika, donijeti nedostajuće akte, te imenovati koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu i sačiniti godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH	4.
2.	Odrediti odgovorne osobe za kontrolu vjerodostojnosti knjigovodstvenih isprava te izvršiti kontrolu knjigovodstvenih isprava sa stanovišta formalne, suštinske i računске točnosti prije unosa u računovodstveni sustav, sukladno članku 13. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.	4.
3.	Sazvati skupštinu Društva najmanje jednom godišnje, sukladno Zakonu o gospodarskim društvima.	4.
4.*	Izbor ravnatelja vršiti sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva, na temelju provedenog natječaja.	4.
5.*	Formirati odbor za reviziju sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	4.
6.	Uskladiti Statut Društva i unutarnja akta u dijelu koji se odnosi na uspostavu odjela unutarnje revizije sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	4.
7.	Donijeti plan integriteta s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.	4.
8.	Učiniti javno dostupnim informacije o svome poslovanju, u cilju dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.	4.
9.*	Rezerviranja za procijenjene troškove sanacije zemljišta i rekultivacije okoliša vršiti sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, u cilju fer i istinite prezentacije financijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.	5.
10.*	Izraditi trogodišnji plan poslovanja i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH, financijski plan sačiniti s propisanim elementima, nadgledati njihovu realizaciju, te u slučaju potrebe prilagoditi ih kretanjima na komercijalnom tržištu sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH.	6.1
11.	Sačiniti izvješće o poslovanju i dostaviti ga nadležnim tijelima sukladno Zakonu o javnim poduzećima i Statutu.	6.2
12.	Skupština i Nadzorni odbor trebaju, sukladno Statutu, odlučivati o godišnjem obračunu, te predlagati raspodjelu i način uporabe dobiti i pokriće gubitka.	7.

13.	Priznavanje prihoda urediti unutarnjim aktom, sukladno zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima.	7.1.1.1
14.	Unutarnjim aktom regulirati procedure uporabe službenih vozila i utvrditi normative utroška goriva, te sukladno njima provoditi kontrolu potrošnje goriva.	7.1.2.1.3
15.	Pravilnik o radu i Pravilnik o plaćama i drugim primanjima zaposlenika uskladiti sa važećom zakonskom regulativom, te zaposlenicima ponuditi nove ugovore o radu kako bi se obračun plaća u Društvu vršio na način usklađen sa zakonskim propisima.	7.1.2.1.4
16.	Evidencije o radnom vremenu voditi sukladno odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu i na temelju njih vršiti obračun plaća.	7.1.2.1.4
17.	Unutarnjim aktom definirati proceduru priznavanja prava na naknadu za prijevoz na posao i sa posla.	7.1.2.1.4
18.	Za radna mjesta sistematizirana Pravilnikom o utvrđivanju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka angažiranje izvršiti sukladno odredbama Zakona o radu.	7.1.2.1.4
19.	Zaključiti ugovore sa članovima nadzornog odbora, te donijeti unutarnji akt kojim će se urediti obračun i isplata naknada članovima nadzornog odbora.	7.1.2.1.4
20.	Donijeti unutarnji akt kojim bi se uredio način obračuna i isplate naknade fizičkim osobama za eksploataciju rude boksita na parcelama u privatnom vlasništvu.	7.1.2.1.6
21.*	Na datum bilance izvršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadiive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu Odjeljka 27 – Umanjenje imovine, i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, u cilju istinitih i fer financijskih izvješća za 2023. godinu.	7.2.1.1
22.*	Osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja evidentiranih nekretnina u poslovnim knjigama, i poduzeti aktivnosti na osiguranju dokaza o vlasništvu i uknjižbi kod nadležnih sudova.	7.2.1.1
23.*	Uspostaviti materijalno knjigovodstvo zaliha sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, a nabavljene količine sirovina, materijala i rezervnih dijelova evidentirati sukladno zahtjevima Odjeljka 13 – Zalihe.	7.2.2.1
24.*	Vršiti obračun proizvodnje, vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha sukladno Odjeljku 13 – Zalihe.	7.2.2.1
25.	Prije sastavljanja financijskih izvješća usuglasiti potraživanja putem konfirmacije salda sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.2.2.2
26.*	Uskladiti temeljni kapital iskazan u financijskim izvješćima i Rješenju o registraciji koje je izdao nadležni sud.	7.2.3
27.	Poduzeti potrebne mjere na ostvarenju adekvatnosti kapitala sukladno Zakonu o financijskom poslovanju.	7.2.3

28.	Poduzeti aktivnosti na izmirivanju obveza Društva prema dobavljačima, sukladno Zakonu o financijskom poslovanju.	7.2.4.2
29.	Poduzeti aktivnosti na izmirenju obveza za poreze i doprinose na isplaćene plaće iz ranijih razdoblja, kao i tekuće obveze, kako je definirano Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, te Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.	7.2.4.2
30.*	Utvrđene obveze evidentirati i iskazivati sukladno Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća i Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju konta za gospodarska društva.	7.2.4.2
31.*	Godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, i uskladiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.2.5
32.*	Izvršiti procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju i na temelju izvršene procjene sačiniti bilješke uz financijska izvješća sukladno Odjeljku 3 – Prezentacija financijskih izvješća, Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.	7.5
33.	Plan javnih nabava sačinjavati na način da sadrži sve podatke, sukladno Zakonu o javnim nabavama, i vršiti objavljivanje izvornog plana i svih njegovih izmjena i dopuna na portalu javnih nabava.	8.
34.	Pravilnik o javnim nabavama uskladiti sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama, a unutaršnjim aktom urediti radno mjesto službenika za javne nabave.	8.
35.	Provoditi istraživanje tržišta prije pokretanja postupaka javnih nabava i objavljivati izvješća o provedenom postupku izravnog sporazuma na portalu javnih nabava sukladno Zakonu o javnim nabavama.	8.
36.*	Postupke nabave roba i usluga vršiti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, u cilju osiguranja transparentnosti i efikasnog korištenja javnih sredstava.	8.
37.	Realizaciju ugovora vršiti sukladno odredbama zaključenih ugovora.	8.
38.	Rezerviranja za sudske sporove vršiti sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, u cilju fer i istinite prezentacije financijskog položaja i rezultata.	9.

* nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja (14)

III. KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru financijske revizije provodi reviziju financijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija financijskih izvješća i reviziju usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. financijska izvješća, kao i aktivnosti, financijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje financijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
  - Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za gospodarska društva;
  - Konceptualni okvir za financijsko izvješćivanje;
  - Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja za male i srednje subjekte;
  - Zakon o gospodarskim društvima;
  - Zakon o javnim poduzećima u FBiH;
  - Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o rudarstvu;
  - Zakon o financijskom poslovanju;
  - Zakon o radu;
  - Pravilnik o plaćama i drugim primanjima zaposlenih;
  - Zakon o porezu na dobit;
  - Zakon o porezu na dohodak;
  - Zakon o doprinosima,
  - Zakon o javnim nabavama;
  - Statut;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Društvo je osnovano 1948. godine i poslovalo je u sastavu kompanije Aluminijski Mostar. Od 1989. godine Društvo posluje samostalno. U tom razdoblju formirana je mostarska Glinica koja otkupljuje rudu. Društvo je upisano kod Općinskog suda u Širokom Brijegu². Društvo je registrirano za obavljanje poslova vađenja rude boksita. Društvo je u 100% državnom vlasništvu – Županije Zapadnohercegovačke, sa temeljnim upisanim kapitalom od 2.000 KM.

Djelatnosti Društva je **djelatnost unutarnjeg prometa** i to vađenje ostalih ruda obojenih metala; pomoćne djelatnosti za ostalo vađenje ruda i kamena; organizacija izvedbe građevinskih projekata; gradnja stambenih i nestambenih zgrada, cesta i autocesta, željezničkih pruga i podzemnih željeznica, mostova i tunela, cjevovoda za tekućine i plinove, vodova za električnu struju i telekomunikacije, hidrograđevinskih objekata; uklanjanje građevina; pripremni radovi na gradilištu; ispitivanje terena za gradnju bušenjem i sondiranjem; elektroinstalacijski radovi; uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju; ostali građevinski instalacijski radovi; fasadni i štukatorski radovi; ugradnja stolarije; postavljanje podnih i zidnih obloga; bojenje i staklarski radovi; ostali završni građevinski radovi; podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova; ostale specijalizirane građevinske djelatnosti; posredovanje u trgovini gorivom, rudama, metalima i industrijskim kemikalijama, strojevima, industrijskom opremom, brodovima i zrakoplovima; cestovni prijevoz robe; arhitektonske, inženjerijske i fotografske djelatnosti; ostale stručne znanstvene i tehničke djelatnosti; i usluge zaštite uz pomoć sigurnosnih sustava) i **vanjskotrgovinskog prometa** (vanjska trgovina proizvodima iz okvira unutarnjeg prometa; usluga međunarodne špedicije; posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga; izvođenje investicijskih radova u inozemstvu; i prijevoz robe u međunarodnom cestovnom prometu).

Društvo je pravna osoba koja samostalno obavlja djelatnost prodaje proizvoda i vršenja usluga na tržištu radi stjecanja dobiti.

Unutarnja organizacija i način rada Društva utvrđeni su Pravilnikom o radu (izmjena i dopuna u 2019. godini), na koji je Nadzorni odbor dao suglasnost 29. 9. 2016. godine kao i Pravilnik o utvrđivanju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka iz listopada 2012. godine. Pravilnikom je sistematizirano 71 radno mjesto, a na 31. 12. 2023. godine u Društvu su bila popunjena 33 radna mjesta.

Sjedište Društva je u Širokom Brijegu, u Ulici Fra Didaka Buntića 14.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Društva za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je izraziti mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u potpunosti rezultate izvršenja financijskog plana. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, s prekidima u razdoblju od siječnja 2024. do rujna 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne pogreške mogu ostati neotkrivene.

---

² RegistarSKI uložak br. 64-01-0067-09

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je financijsku reviziju Društva za 2018. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o financijskim izvješćima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću su dane preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Društvo nije postupilo sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o poduzetim radnjama s ciljem premašivanja nepravilnosti identificiranih u revizorskom izvješću. Revizijom je konstatirano da nisu poduzete odgovarajuće mjere, shodno planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizirane preporuke	
1.	Priznaje se amortizacija kao rashod razdoblja za koji je obračunata, u skladu sa Odjeljkom 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema.
2.	Zalihe boksita isknjižene su iz izvanbilančne evidencije.
3.	Statutarne i druge rezerve koje su se odnosile na geološke rezerve boksita koje su evidentirane na temelju Rješenja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije od 13. 6. 2014. godine (1.068.138 KM) isknjižene su iz poslovnih knjiga Društva 31. 12. 2020. godine.
4.	Obveze po dugoročnim kreditima koje dospijevaju u roku od jedne godine od datuma bilance evidentirane su i iskazane sukladno Odjeljku 3 – Presentacija financijskih izvješća, i članku 34. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva.
Nerealizirane preporuke	
1.	Sustav unutarnjih kontrola uspostaviti sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
2.	Izbor ravnatelja izvršiti sukladno postupcima utvrđenim Zakonom o javim poduzećima i statutom Društva na osnovu provedenog javnog natječaja.
3.	Sukladno članku 27. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, formirati odbor za reviziju.
4.	Trogodišnji plan poslovanja izraditi sukladno člancima 22. i 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija FBiH.
5.	Uprava društva treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja te u slučaju potrebe, a sukladno njegovim ciljevima revidirati i usuglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu kako nalaže 24. Zakona o javnim poduzećima FBiH.
6.	Na datum bilance vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno Odjeljku 27 – Umanjenje imovine.
7.	Intenzivirati aktivnosti vezane za osiguranje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.
8.	Kod vrednovanja zaliha boksita vršiti pravilnu alokaciju troškova koji se mogu pripisati zalihama i njihovo mjerenje vršiti sukladno Odjeljku 13 – Zalihe, i Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva.

9.	Uskladiti temeljni kapital iskazan u financijskim izvješćima s rješenjem o registraciji koje je izdao nadležni sud.
10	Godišnji popis imovine i obveza vršiti sukladno člancima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH.
11.	Bilješke uz financijska izvješća sastavljati sukladno zahtjevima iz Odjeljka 3 – Presentacija financijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja.
12.	Postupke nabave roba i usluga provoditi sukladno Zakonu o javnim nabavama, kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.
13.	Sukladno točkama 33. i 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća izvršiti rezerviranje za obnovu zemljišta korištenog za vađenje rude, kako nalaže 59. Zakona o rudarstvu FBiH.
14.	Utvrđene obveze evidentirati i iskazivati sukladno točkama 33. i 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća i članku 41. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaja konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva (faktura za koncesiju nije dostavljena pravovremeno).

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dano je ukupno 38 preporuka, od čega su 24 nove i 14 preporuka koje su već dane u Izvješću o financijskoj reviziji za 2018. godinu (14 nerealiziranih).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U tijeku obavljene prethodne revizije konstatirali smo postojanje određenih slabosti sustava unutarnjih kontrola, koje mogu utjecati na financijska izvješća i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih financijskih izvješća za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvješću o financijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dano je 15 preporuka, od kojih su dvije implementirane do dana sačinjavanja Izvješća o financijskoj reviziji, jedna je djelomično implementirana, a za 12 preporuka nisu poduzete aktivnosti. Uprava Društva nije pokazala spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti s obzirom na to da većina preporuka nije implementirana, zbog čega će se one ponoviti u Izvješću.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Općina u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju sukladno važećoj regulativi.

Financijsko upravljanje i kontrola

Financijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sustav unutarnjih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovoditelji korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva proračunskih i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se donošenjem unutarnjih propisa i akata sukladno važećoj regulativi.

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH³ i Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava kontrola na temelju COSO modela.

Faktor koji najviše utječe na funkcionalnost sustava unutarnjih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštovanje postojećih zakonskih propisa.

Zakonom o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i člankom 7. Pravilnika o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH propisano je da rukovoditelj korisnika javnih sredstava imenuje koordinatora iz reda najvišeg rukovodstva. Društvo nije odredilo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, niti je u dosadašnjem razdoblju sačinjavalo godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole, što nije sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Temeljni opći akt Društva je Statut. Zapadno-hercegovačka županija donijela je Statut 24. 4. 2012. godine. Odlukom ravnatelja o izmjenama i dopunama Statuta (3. 5. 2018. godine) izvršeno je usklađivanje sukladno odredbama Zakona o gospodarskim društvima. Statutom je utvrđen naziv i sjedište Društva, pečat, pravni status, djelatnost, temeljni kapital, upravljanje, dobitak i gubitak Društva, prava i obveze člana Društva, zastupanje, spajanje, pripajanje, podjela promjena oblika i prestanak Društva i druga pitanja od značaja za rad Društva.

Odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano je da knjigovodstvena isprava prije knjiženja mora biti prekontrolirana sa stanovišta formalne, suštinske i računске točnosti i ovjerena od ovlaštenih osoba. Provedenom revizijom utvrdili smo da Društvo nije odredilo odgovorne osobe za kontrolu vjerodostojnosti knjigovodstvenih isprava, te da se fakture unose u računovodstveni sustav bez provedene kontrole sa stanovišta formalne, suštinske i računске ispravnosti, čime je onemogućeno vraćanje knjigovodstvene isprave odgovarajućoj službi koja ju je zaprimila, radi otklanjanja eventualnih nedostataka. Navedeno nije sukladno članku 13. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Upravljanje rizicima je cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve korisnika javnih sredstava, te poduzimanja potrebnih radnji, posebno primjenom sustava financijskog upravljanja i kontrole, u svrhu smanjenja rizika. Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje funkcionalnog sustava unutarnjih kontrola.

Društvo nije izvršilo identifikaciju i procjenu rizika, nije donesen ni registar rizika, niti je donesen unutarnji akt kojim bi se propisale organizacija politika i procedure za identifikaciju, mjerenje i procjenu rizika, kao i upravljanje rizicima, s ciljem uspostavljanja sustava unutarnjih kontrola. Zaključkom Vlade FBiH od 21. 6. 2023. godine utvrđeno je da su svi obveznici primjene Zakona o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH obvezni najkasnije do 30. 11. 2023. godine sačiniti mapu poslovnih procesa i registar rizika i izvršiti unos u Aplikaciju PIFC (Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu). Budući da Društvo nije identificiralo i procijenilo rizike, konstatiramo da nije postupljeno sukladno navedenom Zaključku Vlade FBiH.

Stoga smatramo da upravljanje rizicima, njihovo praćenje i procjena na razini Društva nisu uspostavljeni sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Društvo za dio poslovnih procesa nije sačinilo unutarnje akte kojima bi se definirala ovlaštenja i odgovornosti, odnosno kako bi se uspostavile kontrolne aktivnosti i smanjili rizici na prihvatljivu razinu. Nije sačinjena mapa poslovnih procesa kojom bi se izvršio popis poslovnih procesa na razini Društva kako je to propisano Pravilnikom o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Sastavljanje popisa procesa i izrada mape poslovnih procesa osigurava jedinstvenost odvijanja poslovnih procesa, utvrđivanje aktivnosti koje se provode, odgovornost za provođenje aktivnosti, rok u kojem se trebaju provesti, te pregled kontrola koje su utvrđene u pojedinom procesu, a koje osiguravaju ostvarenje ciljeva samog procesa.

---

³ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17, 3/19

Također, Društvo nije donijelo unutarnje akte kojima se uređuje financijsko planiranje, pravilnik o računovodstvu, pravilnik o uvjetima i načinu formiranja cijena boksita, pravilnik kojim bi se reguliralo korištenje službenih vozila i normativi utroška goriva. Nije donesen ni akt kojim se uređuje obračun i evidentiranje procesa proizvodnje i zaliha rude. Osim ovih akata, Društvo nije usvojilo ni akte kojima se propisuje i uređuje organizacija i efikasno vršenje nabavne funkcije unutar ugovornog tijela, sukladno članku 13. Zakona o javnim nabavama,⁵ kao ni akt o organizaciji računovodstvenog informacijskog sustava sukladno članku 9. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.⁶

Nedonošenje akata za posljedicu može imati da financijska izvješća ne budu istinito i fer prikazana, te da aktivnosti, financijske transakcije i informacije ne budu usklađene s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Zbog navedenog smatramo da upravljanje rizicima, njihovo praćenje i procjena na razini Društva nije uspostavljena sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH.

Nije uspostavljen adekvatan sustav unutarnjih kontrola u svim procesima poslovanja, što je za posljedicu imalo konstatirane nalaze u ovom Izvješću.

Preporuke:

- *Izraditi mapu poslovnih procesa, uspostaviti registar rizika, donijeti nedostajuće akte, te imenovati koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu i sačiniti godišnje izvješće o funkcioniranju sustava financijskog upravljanja i kontrole sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH;*
- *odrediti odgovorne osobe za kontrolu vjerodostojnosti knjigovodstvenih isprava te izvršiti kontrolu knjigovodstvenih isprava sa stanovišta formalne, suštinske i računске točnosti prije unosa u računovodstveni sustav, sukladno članku 13. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

Tijela upravljanja Društva

Skupštinu Društva čini osnivač, odnosno Vlada Zapadnohercegovačkog kantona, budući da je Društvo u 100%-tnom vlasništvu Zapadnohercegovačkog kantona. U Društvu Skupština, kao najviše tijelo upravljanja, nikad nije sazvana. Ovlasti Skupštine vrši jedini član društva – Županija Zapadnohercegovačka, a u njezino ime Vlada Županije Zapadnohercegovačke. Prema odredbama Zakona o gospodarskim društvima, članak 336., Uprava, nadzorni odbor ili član nadzornog odbora dužni su sazvati skupštinu najmanje jednom godišnje, tijekom godine kada društvo ostvari gubitak veći od petine temeljnog kapitala prema posljednjem godišnjem obračunu. Iako je utvrđen gubitak za 2022. godinu (970.135 KM), **skupština nije sazvana u 2023. godini, što nije sukladno Zakonu o gospodarskim društvima.** Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, sazvana je skupština Društva u 2024. godini.

Nadzorni odbor je imenovan Rješenjem Vlade Županije Zapadnohercegovačke 24. 10. 2022. godine u sastavu: Miljenko Soldo, predsjednik, i članovi Jelena Mandić i Dražen Pinjuh. Nadzorni odbor je na sjednici održanoj 16. 3. 2023. godine bez provedene natječajne procedure imenovao Odlukom vršitelja dužnosti ravnatelja Miljenka Vukoja. Ugovor o radu zaključen je istog dana kada je i imenovan. Posebno ističemo da je na isti način Nadzorni odbor 8. 2. 2018. godine imenovao v. d. ravnatelja koji je obnašao funkciju vršitelja dužnosti do razrješenja 16. 3. 2023. godine.

---

⁵ „Sl. glasnik BiH”, br. 39/14 i 59/22

⁶ „Sl. novine FBiH”, br. 15/21

Rješenjem predsjednika Vlade županije Zapadno-hercegovačke od 11. 4. 2024. godine razriješen je Nadzorni odbor, zbog podnošenja ostavke (Miljenko Soldo, Jelena Mandić i Dražen Pinjuh). Nakon razrješenja, isti dan, imenovan je privremeni Nadzorni odbor u sastavu Marijana Šimić – predsjedateljica; Miljenko Soldo i Drago Galić – članovi. Privremeni Nadzorni odbor, Vlada je imenovala na šest mjeseci, odnosno do okončanja natječaja za konačno imenovanje. U 2023. godini održano je 13 sjednica Nadzornog odbora. Na sjednicama se raspravljalo o imenovanju novog v.d. ravnatelja i razrješenju starog v.d. ravnatelja, o planu javne nabave za 2023. godinu, davanje suglasnosti na plan proizvodnje i financijski plan, o nabavama ulja i maziva, kao i eksplozivnog materijala, razmatranje tužbenog zahtjeva po tužbi „Soldo gradnja d.o.o.“, te davanja zaključka na sklopljeni ugovor bez suglasnosti nadzornog odbora, davanje suglasnosti na odluku o iskopu i izvozu materijala na Babić kopu i druga pitanja.

Upravu Društva čini vršitelj dužnosti ravnatelja Miljenko Vukoja imenovan Odlukom Nadzornog odbora bez provedene natječajne procedure i dobivene suglasnosti Skupštine. Na temelju toga ne možemo potvrditi da je izbor ravnatelja sukladan članku 12. Zakona o javnim poduzećima i članku 28. Statuta Društva, koji nalažu da se uprava bira, imenuje i razrješava na temelju natječaja iz reda kandidata koji po menadžerskim znanjima i iskustvu najbolje odgovaraju za izvršenje operativnih i poslovnih potreba Društva.

Odbor za reviziju nije imenovan. Sukladno člancima 5. i 26. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, kao i članku 84. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Društvo je u obvezi uspostaviti odbor za reviziju koji prati postupak financijskog izvješćivanja; učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, te sustav upravljanja rizicima; raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje; odgovoran je osigurati nezavisnost i kvalitetu obavljanja revizije financijskih izvješća; nadgleda provođenje revizije financijskih izvješća i prati nezavisnost revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama. Konstatiramo da Društvo nije uspostavilo odbor za reviziju sukladno zakonskim propisima.

Preporuke:

- **sazvati skupštinu Društva najmanje jednom godišnje, sukladno Zakonu o gospodarskim društvima;**
- **izbor ravnatelja vršiti sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva, na temelju provedenog natječaja;**
- **formirati odbor za reviziju sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Unutarnja revizija

Društvo nije formiralo odjel interne revizije, jer ne zapošljava više od 100 radnika, te nema ovu obvezu sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH. Međutim, člankom 86. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano je da su subjekti od javnog interesa obvezni uspostaviti i osigurati funkcioniranje odjela unutarnje revizije i imati u radnom odnosu najmanje jednog ovlaštenog unutarnjeg revizora, s važećom licencom.

Društvo nije izvršilo usklađivanje Statuta u dijelu koji se odnosi na obvezu uspostave odjela unutarnje revizije, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, te samim tim ni unutarnjim aktom nisu sistematizirana radna mjesta odjela unutarnje revizije.

Preporuke:

- **uskладiti Statut Društva i unutarnja akta u dijelu koji se odnosi na uspostavu odjela unutarnje revizije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Prevenција korupcije

Vlada županije Zapadno-hercegovačke usvojila je 21. 7. 2022. godine Strategiju županije Zapadnohercegovačke za borbu protiv korupcije 2022. – 2024 i Akcijski plan za provođenje strategije za razdoblje 2022. – 2024.

Društvo nije donijelo plan integriteta koji predstavlja unutarnji antikorupcijski dokument preventivnog karaktera s ciljem identifikacije aktivnosti osjetljivih na nepravilnosti i korupciju, a kako bi se stvorile pravna, etička i profesionalna kvaliteta rada. Nedonošenje navedenog akta može dovesti do povećanja rizika od nastanka korupcije i drugih nepravilnosti u radu.

Preporuka:

- **donijeti plan integriteta s ciljem smanjenja rizika nastanka korupcije i drugih nepravilnosti.**

Transparentnost rada

Prema članku 1. stavak (3) Zakona o javnim poduzećima⁷ Društva su dužna informacije o svojoj organizacijskoj strukturi, finansijskom poslovanju i obavljanju upravnih poslova iz nadležnosti organa uprave koji se obavljaju u okviru propisanih javnih ovlaštenja učiniti dostupnim javnosti putem internet stranice javnog poduzeća. Društvo ne objavljuje informacije o svojoj organizacijskoj strukturi i finansijskom poslovanju s ciljem dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava sukladno Zakonu o javnim poduzećima.

Preporuka:

- **učiniti javno dostupnim informacije o svome poslovanju, u cilju dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.**

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Na temelju zahtjeva poduzeću boksitni rudnici iz Mostara odobrena je (25. 12. 1962. godine) eksploatacija mineralne sirovine – boksita na eksploatacijskom polju „Crne lokve – Gojak“ od Sekretarijata za industriju i građevinarstvo izvršnog vijeća NR BiH.

Na temelju članka 100. Zakona o rudarstvu⁸ dostavljen od Društva, Rješenjem Ministarstva gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke od 20. 4. 2001. godine, dano je pravo na eksploataciju polja rude, odnosno prenose se prava na eksploataciju sa poduzeća iz Mostara na Rudnike boksita d.o.o. Široki Brijeg.

Navedenim rješenjem pravo na eksploataciju odobreno je za eksploatacijska polja: „Lončari-Knešpolje“, „Trn- Uzarići-Jare“, „Resnica – Polog“, „Varda“, „Mratnjača – lokalitet Korita“, „Medine Stanine“, „Crne lokve – Gojat – Tribušić“.

Odlukom Vlade Županije Zapadno hercegovačke od 16. 2. 2017. godine dodijeljena je koncesije gospodarskom Društvu za eksploataciju boksita na ležištu Orašnica eksploatacijsko polje Crne lokve – Gojat. Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina ostvareno je na temelju odobrenja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije od 14. 6. 2017. godine.

Prema članku 49. Zakona o rudarstvu ŽZH Društvo je dužno voditi knjigu o zalihama mineralnih sirovina i u nju unositi stanje zaliha na kraju svake godine. Na temelju podataka o rezervama mineralnih sirovina, podloga i utvrđenih uvjeta eksploatacije, rudarsko poduzeće dužno je izraditi program razvoja rudnika za razdoblje od najmanje pet do deset godina. Do okončanja revizije nije prezentirana knjiga zaliha mineralnih sirovina niti je izrađen program razvoja rudnika.

---

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 8/05, 81/08 i 22/09

⁸ „Narodne novine Županije Zapadno hercegovačke“, br. 2/99

Osim toga, rudarsko poduzeće koje se bavi eksploatacijom mineralnih sirovina, nakon završetka eksploatacije mineralne sirovine, dužno je privesti oštećeno zemljište prvobitnoj kulturi ili drugoj namjeni prema odobrenom projektu, ako za to postoje uvjeti i ako se eksploatacijsko polje nalazi na urbaniziranom području ili području pogodnom za poljoprivredne radove. Prema članku 59. Zakona o rudarstvu FBiH, Društvo ima zakonsku obvezu da obnovi zemljište korišteno za vađenje rude tj. mora izvršiti konačnu sanaciju zemljišta i rekultivaciju okoliša i otkloniti posljedice nastale pri izvođenju rudarskih radova a na temelju projekta sanacije i rekultivacije. Na 31. 12. 2023. godine, kao ni prethodnih godina, Društvo nije rezerviralo obvezu za obnovu eksploatirane rude. Društvo je trebalo svake godine procijeniti iznos rezerviranja za vraćanje zemljišta u prvobitno stanje sukladno Zakonu o rudarstvu FBiH. **Revizijom je utvrđeno da Društvo nije, sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, vršilo procjenu obveza po temelju zakonske obveze sanacije zemljišta i rekultivacije okoliša, niti izvršilo rezerviranje po tom osnovu.**

Preporuka:

- **rezerviranja za procijenjene troškove sanacije zemljišta i rekultivacije okoliša vršiti sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, u cilju fer i istinite prezentacije financijskog položaja i rezultata poslovanja Društva.**

6. PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE

6.1 Izrada i donošenje plana poslovanja

Trogodišnji plan poslovanja kao temelj poslovnih aktivnosti za razdoblje za koje se donosi nije sačinjen, a samim tim Skupština ga nije razmatrala, što je bila obveza sukladno člancima 6., 22. i 23. Zakona o javnim poduzećima u FBiH. Također, člankom 22. Zakona utvrđena je obveza njegove dostave Uredu za reviziju institucija u FBiH. Statutom Društva nije propisana priprema trogodišnjeg plana poslovanja, kao ni njegov sadržaj.

Financijski plan prihoda i rashoda za 2023. godinu, koji je sačinjen u prosincu 2022. godine, a usvojen na sjednici Nadzornog odbora 20. 1. 2023. godine, ne sadrži sve elemente propisane člankom 23. Zakona o javnim poduzećima (kapitalne izdatke predložene za razdoblje koji plan poslovanja obuhvata, izvor financija predloženih za kapitalne izdatke, te druge poslovne ciljeve, prijedloge za korištenje i raspodjelu dobiti za razdoblje na koje se plan odnosi i dr.), koji naročito ulaze u sastav plana poslovanja.

Prema Godišnjim financijskim izvješćima, osnovne ekonomske kategorije ostvarene su u sljedećim iznosima:

u KM

R.br.	Pozicija	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Ostvareno u 2022. godini	Indeks (4/3)*100
1	2	3	4	5	6
I	Prihodi	2.350.000	2.049.325	1.819.403	87
II	Rashodi	2.340.000	2.341.233	2.789.537	100
III (I-II)	Financijski rezultat (dobit/gubitak)	10.000	(291.908)	(970.134)	

Društvo je na 31. 12. 2023. godine iskazalo ukupne prihode u iznosu od 2.049.325 KM, rashode u iznosu od 2.332.374 KM i višak rashoda nad prihodima u iznosu od 291.908 KM. Obavljenom revizijom konstatirano je manje ostvarenje prihoda (300.675 KM), u odnosu na plan. **Iako su konstatirana odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane prihode, tijekom 2023. godine nisu vršene izmjene plana na način propisan člankom 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, kojim bi se izmijenili planirani iznosi prihoda sukladno realizaciji i očekivanjima.**

Preporuka:

- **Izraditi trogodišnji plan poslovanja i dostaviti ga Uredu za reviziju institucija u FBiH, finansijski plan sačiniti s propisanim elementima, nadgledati njihovu realizaciju, te u slučaju potrebe prilagoditi kretanjima na komercijalnom tržištu sukladno odredbama Zakona o javnim poduzećima u FBiH.**

6.2 Izvješćivanje

Uprava ima obvezu sukladno Zakonu o javnim poduzećima izvještavati nadzorni odbor o poslovanju Društva.

Sukladno članku 21. Statuta, Nadzorni odbor ima obvezu usvajanja izvješća Uprave o poslovanju po godišnjem obračunu s bilancom stanja i uspjeha. Osim toga, Nadzorni odbor podnosi Vladi Županije Zapadno-hercegovačke kao jedinom članu koji nastupa u funkciji skupštine godišnje izvješće o poslovanju Društva, koji obvezno uključuje izvješće o radu nadzornog odbora i plan poslovanja za narednu godinu.

Međutim, Društvo nije sačinilo izvješće o poslovanju za 2023. godinu zbog čega nije ni Nadzorni odbor nije upoznat sa poslovanjem Društva niti je izvješće o poslovanju dostavljeno osnivaču, što nije sukladno Zakonu o javnim poduzećima i Statutu.

Preporuka:

- **sačiniti izvješće o poslovanju i dostaviti ga nadležnim tijelima sukladno Zakonu o javnim poduzećima i Statutu.**

7. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnja finansijska izvješća za 2023. godinu Društvo je sačinilo i dostavio nadležnim organima i institucijama, sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku, koja je odobrio ravnatelj Društva 27. 2. 2024. godine.

Nadzorni odbor sukladno Statutu predlaže raspodjelu i način uporabe dobiti i način pokrića gubitka. Također, član Društva u funkciji skupštine odlučuje o godišnjem finansijskom izvješću, godišnjem obračunu i raspodjeli dobiti i pokriću gubitka.

Imajući u vidu da Društvo nije prezentiralo Izvješće o poslovanju Nadzornom odboru i Skupštini Društva oni nisu mogli ni odlučivati o godišnjem obračunu, raspodjeli dobiti i pokriću gubitka za 2023. godinu sukladno Statutu.

Preporuka:

- **Skupština i Nadzorni odbor trebaju, sukladno Statutu, odlučivati o godišnjem obračunu, te predlagati raspodjelu i način uporabe dobiti i pokriće gubitka.**

7.1 RAČUN DOBITI I GUBITKA – IZVJEŠĆE O UKUPNOM REZULTATU ZA RAZDOBLJE

7.1.1 Prihodi

U Godišnjim finansijskim izvješćima iskazani su prihodi u iznosu od 2.049.325 KM. struktura prikazanih prihoda iskazana je u tabeli:

	1. 1.-31. 12. 2023.	1. 1.-31. 12. 2022.
PRIHODI	2.049.325	1.819.403
Prihodi iz ugovora s kupcima	1.999.761	1.813.815
Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na domaćem tržištu	1.974.226	1.813.815
Prihodi od prodaje na inozemnom tržištu	25.535	0
Ostali prihodi i dobici	49.564	5.588

7.1.1.1 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi iz ugovora sa kupcima iskazani su u iznosu od 1.999.761 KM, a odnose se na prihode od prodaje učinaka na domaćem tržištu (1.974.226 KM) i prihode od prodaje učinaka na stranom tržištu (25.535 KM – Nova trgovina Valjevo R Srbija). Najvećim dijelom prihodi su ostvareni prodajom rude kupcima „Alumina“ d.o.o. Zvornik i „Mesihovina“ d.o.o. Tomislavgrad, sa kojima su zaključeni kupoprodajni ugovori (21. 4. i 24. 1. 2023. godine) na godinu dana. Na temelju zaključenog ugovora o isporuci boksita sa Alumina utvrđena je obveza Društva da isporuči 42.000 tona rude po cijeni od 58 KM koja se uvećava za premiju na osnovu kemijske analize boksita koja se vrši kod kupca. Kemijskom analizom se utvrđuje odstupanje od ugovorene kvalitete boksita i količine vlage u sastavu isporučene rude, a Društvo je tijekom 2023. godine isporučivalo rudu koja je ostvarivala rezultate analize koji su odstupali od ugovorenih, te je na taj način uz svaku isporuku ostvarivalo i pravo na povećanje cijene (premija) i smanjenje cijena po osnovu ugovorenih penala. Nadalje, ugovorom je definirano mjesto isporuke, depo u Širokom Brijegu, utovareno u kamione. Za utvrđivanje količine važeća je vaga u krugu fabrike „Alumina“ d.o.o. Zvornik.

Ugovorom o kupoprodaji rude sa kupcem „Mesihovina“ utvrđena je prodaja boksita koji po svojoj kvaliteti ne zadovoljava uvjete za prodaju „Alumini“. Godišnje količine isporuke rude dogovaraju se sukladno potrebama kupca i mogućnosti prodavača (Rudnik boksita d.o.o. Jajce) sa druge strane. Kupac će izvršiti kemijsku analizu te sukladno rezultatima pismenim putem izvršiti narudžbu predmetnih boksita. Cijena boksita je 40 KM/toni bez PDV-a na paritetu fco deponiji prodavatelja (utovareno u kamion kupca).

Društvo je tijekom 2023. godine isporučilo 36.317 tona boksita, te je ostvario 1.999.580 KM (prema prezentiranim podacima, međutim u bilanci je iskazan iznos od 1.999.761 KM) prihoda sa prosječnom prodajnom cijenom od 55 KM. Navedeno ukazuje da je isporučivan boksit ispod ugovorene kvalitete, te da su na ugovorene bazne cijene obračunavane premije i penali, kako je definirano sklopljenim ugovorima.

Priznavanje prihoda iz ugovora s kupcima nije uređeno unutarnjim aktom niti računovodstvenim politikama, koji bi bili usklađeni sa zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, da se oni priznaju kada Društvo ispuni obvezu izvršenja koja je definirana ugovorom, odnosno kada se kontrola nad dobrom ili uslugom prenese sa prodavca na kupca. Prihodi od ugovora s kupcima evidentiraju se sukladno važećim ugovorima i priznaju se u odgovarajućem razdoblju na koji se i odnose.

Preporuka:

- **priznavanje prihoda urediti unutarnjim aktom, sukladno zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima.**

7.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 49.564 KM od kojih su najznačajniji prihodi od prihodi od subvencija Ministarstva gospodarstva ŽZH radi sanacije kopa na lokalitetu Crne lokve grad Široki Brije (40.000 KM), prihodi od zakupa poslovnog prostora Uredu Vlade ŽZH za evropske integracije (5.564 KM) i prihodi od donacija (4.000 KM).

7.1.2 Rashodi

U Godišnjim finansijskim izvješćima iskazani su rashodi u iznosu od 2.341.233 KM. Struktura rashoda prikazana je u tabeli:

	KM	
	1. 1.-31. 12. 2023.	1. 1.-31. 12. 2022.
RASHODI	2.341.233	2.789.537
Poslovni rashodi	2.332.374	2.739.219
Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u tijeku, neto	(149.018)	284.850
Troškovi sirovina i materijala	177.753	255.964
Troškovi energije i goriva	260.327	385.509
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	1.025.840	971.953
Amortizacija	144.977	195.553
Troškovi primljenih usluga	780.440	598.640
Ostali poslovni rashodi i troškovi	92.054	46.750
Ostali rashodi i gubici	8.859	50.318

7.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 2.332.374 KM, u odnosu na prethodnu godinu manji su za 406.845 KM.

7.1.2.1.1 Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u tijeku

Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku iskazane su u iznosu od (149.018 KM), a predstavljaju razliku između povećanja/smanjenja zaliha gotovih proizvoda na 31. 12. 2023. godine. Nije prezentirana dokumentacija temeljem koje bismo utvrdili način iskazivanja ovih zaliha rude. **Tijekom 2023. godine Društvo nije imalo uspostavljeno knjigovodstveno praćenje zaliha boksita u cilju evidentiranja ukupnih zaliha, niti je vršen obračun proizvodnje, vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha sukladno Odjeljku 13 – Zalihe (detaljnije u točki 7.2.2.1 Izvješća).**

7.1.2.1.2 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 177.753 KM, a najznačajnije stavke u njihovoj strukturi su: utrošeni rezervni dijelovi (81.651 KM), utrošak eksploziva i eksplozivnog materijala (52.106 KM) i utrošak sirovina, rezervnih dijelova i materijala (30.006 KM).

Nabava rezervnih dijelova se vrši na temelju ugovora s dobavljačima „Vinmar“ d.o.o. Široki Brijeg i „Mikra-Matic“ d.o.o. Široki Brijeg, koji su zaključeni nakon provedenih postupaka javnih nabava.

Za dio nabave rezervnih dijelova (56.445 KM) nisu provedeni postupci javnih nabava, niti su zaključeni ugovori s dobavljačima (detaljnije u točki 8. Izvješća). Nabava se najvećim dijelom vrši na temelju narudžbenice i ispostavljenih faktura od dobavljača „Tim auto“ d.o.o. Široki Brijeg, „Epiroc“ d.o.o. Sarajevo i „Miv“ d.o.o. Grude.

Nabava eksploziva i eksplozivnog materijala se vrši na temelju ugovora s dobavljačem „TIM-Z“ d.o.o. Široki Brijeg, koji je zaključen nakon provedenog postupka javne nabave.

Utrošak sirovina, rezervnih dijelova i materijala se najvećim dijelom odnosi na utrošak eksploziva i eksplozivnog materijala za potrebe obavljanja redovnih aktivnosti iskopa rude.

Prilikom nabave eksploziva i eksplozivnog materijala za cjelokupne nabavljene količine terećeni su rashodi razdoblja, bez zaduživanja zaliha, iako one stvarno nisu utrošene u momentu nabave, već se određeno vrijeme nalaze na zalihama. Navedeno za posljedicu može imati podcijenjene zalihe i finansijski rezultat, a precijenjene rashode (detaljnije u točki 7.2.2.1 Izvješća).

7.1.2.1.3 Troškovi energije i goriva

Utrošena energija i gorivo iznose 260.327 KM, a odnose se na: utrošeno gorivo (250.677 KM) i električnu energiju (9.650 KM).

Za nabavu goriva nije proveden postupak javnih nabava, niti je zaključen ugovor s dobavljačem (obrazloženo u točki 8. Izvješća). Nabava se najvećim dijelom vrši sukcesivno na temelju ispostavljenih faktura od dobavljača „Bagarić“ d.o.o. Široki Brijeg.

Društvo raspolaže sa 13 službenih vozila, od čega je pet putničkih, a osam teretnih vozila. Nije usvojen akt koji bi regulirao uporabu službenih vozila i kontrolu utroška goriva. Nisu prezentirani PN-4 obrasci, kao ni dokumentacija koja bi potvrdila da se provodi kontrola potrošnje goriva.

Preporuka:

- *unutarnjim aktom regulirati procedure uporabe službenih vozila i utvrditi normative utroška goriva, te sukladno njima provoditi kontrolu potrošnje goriva.*

7.1.2.1.4 Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja zaposlenih iskazani su u iznosu od 1.025.840 KM, što je za 53.887 KM više u odnosu na prethodnu godinu.

Strukturu ovih troškova čine:

	1. 1. - 31. 12. 2023.	1. 1. - 31. 12. 2022.
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	1.025.840	971.953
Bruto plaće zaposlenih	818.265	778.160
Ostale naknade zaposlenih	161.925	162.183
Troškovi ostalih angažiranih fizičkih osoba, uključujući članove odbora	45.650	31.610

Obračun plaća i naknada zaposlenih uređen je Zakonom o radu, Pravilnikom o radu i Pravilnikom o plaćama i drugim primanjima zaposlenika. Pravilnikom o radu (u primjeni od 2016. godine) i Pravilnikom o plaćama i drugim primanjima zaposlenika (u primjeni od 2018. godine) utvrđeni su elementi osnovne plaće i to: mjesečni fond ostvarenih sati rada, vrijednost radnog sata i koeficijent posla radnog mjesta. Istim je definirano da se najniža plaća utvrđuje na osnovu najniže satnice u skladu sa članom 46. kolektivnog ugovora-rudarstvo i da ona ne može biti manja od 2,40 KM. Sva radna mjesta razvrstana su u 8 grupa poslova sa utvrđenim koeficijentima u rasponu od 1,7 do 4, polazeći od složenosti posla, stupnja stručne spreme, odgovornosti i uvjeta rada.

Izvršili smo uvid u dokumentaciju za obračun plaće za ožujak, rujan i prosinac 2023. godine, specifikacije za obračun plaće obrazac 2001, ugovore o radu i platne liste. Ugovorom o radu zaključenim između poslodavca i radnika utvrđeno je da će poslodavac zaposleniku isplaćivati plaću sukladno Pravilniku o radu. Uvidom u platne liste utvrdili smo da vrijednost boda iznosi od 600 do 630, međutim nije prezentirano na koji način je utvrđena njihova vrijednost. Pored toga, tijekom godine je za sve zaposlenike plaća za redovan rad umanjena ili uvećana kroz stavku stimulacije/destimulacije u iznosu od -1.030 do 1.076 KM, temeljem mjesečnih Odluka v.d. ravnatelja o isplati dijela plaće po osnovu radnog učinka. Člankom 55. Pravilnika o radu je utvrđeno da se plaća radnika za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu sastoji od: osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće po osnovu prekovremenog rada, noćnog rada, rada na dan tjednog odmora i rada u dane praznika koji su po zakonu državni praznici. Člankom 58. Pravilnika definirani su elementi za utvrđivanje dijela plaće po osnovu radnog učinka: kvaliteta, opseg posla i odgovornost. Istim člankom je definirano da ako nisu utvrđeni normativi i kriteriji za vrednovanje ostvarenih rezultata rada smatra se da je radnik, za radno vrijeme provedeno na radu, ostvario normalni radni učinak. Nisu nam prezentirani utvrđeni normativi i kriteriji za vrednovanje ostvarenih rezultata rada, zbog čega ne možemo potvrditi osnovanost isplata dijela plaće po osnovu radnog učinka u vidu iskazanih stimulacija i destimulacija na platnim listama.

Prezentirano je da Rudnici boksita nisu potpisnici Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti rudarstva u FBiH, te zbog toga ne podliježu obvezama prema radnicima koje iz tog proizlaze. Također, u platnim listama nisu iskazane naknade plaće za vrijeme bolovanja, godišnjeg odmora ili odsustva po drugom osnovu, nego je naveden puni fond sati kao temelj za obračun plaće za redovni rad. **Zbog navedenog ne možemo potvrditi da se obračun plaća i naknada plaća obračunava sukladno donesenim unutarnjim aktima, zaključenim ugovorima o radu i na temelju mjesečne evidencije o prisustvu zaposlenika na radnom mjestu.**

Preporuka:

- **Pravilnik o radu i Pravilnik o plaćama i drugim primanjima zaposlenika uskladiti sa važećom zakonskom regulativom, te zaposlenicima ponuditi nove ugovore o radu kako bi se obračun plaća u Društvu vršio na način usklađen sa zakonskim propisima.**

Plaća ravnatelja utvrđena je Odlukom Nadzornog odbora od 16. 3. 2023. godine u visini od 2.500 KM.

Najviša isplaćena neto plaća iznosila je 2.526 KM, najniža 774 KM, dok je prosječna neto plaća iznosila 1.254 KM.

Članom 36. Zakona o radu⁹ definirano je da puno radno vrijeme traje 40 sati tjedno, te da se ono može rasporediti na pet, odnosno šest radnih dana. Pravo na odmor u trajanju od najmanje 30 minuta za radnika koji radi duže od šest sati dnevno, a koje se ne uračunava u radno vrijeme, utvrđeno je članom 44. Zakona. Odlukom o radnom vremenu od 28. 4. 2022. godine određeno je puno radno vrijeme koje traje osam sati dnevno, što iznosi 40 sati tjedno. Trajanje dnevnog radnog vremena je od 7 do 15 sati. Trajanje pauze za doručak određeno je na 30 minuta s tim da zaposlenik pauzu koristi u periodu po svom izboru za vrijeme radnog vremena. S obzirom na to da se pauza računa u radno vrijeme, konstatiramo da raspored radnog vremena nije utvrđen sukladno odredbama Zakona o radu u FBiH, kojim je propisano da se pauza od 30 minuta ne uračunava u radno vrijeme, te da odredbe ove Odluke koje se odnose na raspored radnog vremena i korištenja odmora nisu usuglašene sa odredbom kojom je utvrđeno da puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično.

Odredbama Zakona o radu definirano je da je poslodavac dužan svakodnevno voditi evidenciju o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu. Sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu,¹⁰ evidencija mora sadržavati sljedeće podatke: ime i prezime, datum, početak i završetak rada, vrijeme i sate zastoja i prekida rada, ukupno radno vrijeme, vrijeme terenskog rada, vrijeme pripravnosti i neprisustva na poslu (odmor, neradni dani i praznici, spriječenost zbog privremene nesposobnosti za rad, plaćeno i neplaćeno odsustvo itd.). Uvidom u evidencije o radnom vremenu koje se vode u Društvu konstatirali smo da one nisu potpune. Naime, one ne sadrže podatke o početku rada, završetku rada, vremenu prekida rada (samo podatke o prisutnosti na radu, korištenju godišnjeg odmora ili praznika i slično). Također, korištenje pauze se ne evidentira. **Zbog toga ne možemo potvrditi vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, niti da se one vode sukladno Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu, kojim je propisana obveza vođenja i sadržaj evidencija o radnom vremenu. Napominjemo da evidencije o radnom vremenu sadrže podatke od kojih zavisi ostvarivanje pojedinih prava iz radnog odnosa.**

Preporuka:

- **evidencije o radnom vremenu voditi sukladno odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu i na temelju njih vršiti obračun plaća.**

Ostale naknade zaposlenih iskazane su u iznosu od 161.925 KM i njihovu strukturu najvećim djelom čine: naknade za topli obrok (73.242 KM) i naknade za prijevoz na posao i sa posla (64.832 KM).

---

⁹ „Sl. novine FBiH”, br. 26/16, 89/18 i Presuda Ustavnog suda FBiH – „Sl. novine FBiH”, br. 23/20

¹⁰ „Sl. novine FBiH”, br. 92/16

Naknade za topli obrok iskazane su u iznosu od 73.242 KM. Pravilnikom o plaćama i drugim primanjima zaposlenika definirana je obveza poslodavca da zaposleniku osigura ishranu u tijeku radnog vremena (topli obrok) i utvrđena je visina naknade u dnevnom iznosu u rasponu od 8,30 KM do 14,00 KM. Odlukom ravnatelja od 8. 1. 2023. utvrđena je visina toplog obroka za 2023. u iznosu od 10 KM po radnom danu.

Naknade za prijevoz na posao i sa posla iskazane su u iznosu od 64.832 KM. Pravilnikom o plaćama i drugim primanjima zaposlenika definirano je da zaposleniku pripada pravo na organiziran prijevoz ili naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla, u skladu sa pozitivnim propisima. Odlukom ravnatelja od 1. 4. 2023. godine utvrđeno je da se naknada za prijevoz na posao i sa posla vrši zaposlenicima čije je mjesto stanovanja udaljeno od posla najmanje dva kilometra, u visini 15% cijene litra benzina i to po prijašnjem kilometru na odobrenoj lokaciji. Odlukom nije definirana procedura priznavanja prava na naknadu za prijevoz na posao i sa posla niti je definirana obveza zaposlenika da dostavi odgovarajuću dokumentaciju temeljem koje bi se utvrdilo pravo na ovu naknadu. **Nije nam prezentirana dokumentacija koji je temelj za priznavanje ovog prava zaposlenicima i osnova za obračun i isplatu ovih naknada.**

Preporuka:

- ***unutarnjim aktom definirati proceduru priznavanja prava na naknadu za prijevoz na posao i sa posla.***

Troškovi ostalih angažiranih fizičkih osoba, uključujući članove odbora iskazani u iznosu od 45.650 KM, odnose se na troškove po osnovu ugovora o djelu (32.600 KM) i troškove naknada članovima Nadzornog odbora (13.050 KM).

Troškovi po osnovu ugovora o djelu iskazani u iznosu od 32.600 KM odnose se na troškove isplaćenih naknada fizičkim licima, na mjesečnoj razini, za poslove koji su sistematizirani i u nadležnosti Društva (tehnički rukovoditelj 19.800 KM, bravar i zavarivač 4.200 KM, čistačica 2.500 KM i drugi). Za dvije angažirane osobe (bravar i zavarivač) su prezentirani ugovori iz 2019. godine i 2021. godine kojima je definiran rok izvršenja poslova 31. 12. godine u kojoj su zaključeni ugovori (2019. i 2021. godina), dok je ugovor o obavljanju poslova tehničkog rukovoditelja zaključen 1. 8. 2023. godine sa rokom izvršenja poslova 31. 12. 2023. godine. Naknade po osnovu ugovora o djelu su isplaćivane tijekom cijele 2023. godine, što ukazuje na kontinuitet u izvršenju. Nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se moglo utvrditi na temelju kojih kriterija je izvršen izbor angažiranih osoba.

Iz prezentiranih uzoraka vidljivo je da su ugovori o djelu zaključeni za poslove koji se obavljaju u okviru sistematiziranih radnih mjesta. Osim toga, isplate naknada su vršene tijekom cijele 2023. godine, iako nisu zaključeni ugovori o djelu za 2023. godinu. Predmeti ugovora o djelu uređeni su Zakonom o obveznim odnosima kojim je definirano da se ugovori o djelu zaključuju za jasno definirane, konkretne poslove jednokratnog karaktera, dok se za obavljanje poslova koji su sistematizirani i spadaju u redovnu djelatnost izvršitelji angažiraju sukladno Zakonu o radu.

Preporuka:

- ***za radna mjesta sistematizirana Pravilnikom o utvrđivanju i sistematizaciji poslova i radnih zadataka angažiranje izvršiti sukladno odredbama Zakona o radu.***

Troškovi naknada članovima Nadzornog odbora iskazani su u iznosu od 13.050 KM. Obračun i isplata ovih naknada vrši se u mjesečnom iznosu od 300 KM za predsjednika Nadzornog odbora i 250 KM za članove, a sa članovima Nadzornog odbora nisu zaključeni pojedinačni ugovori kojima bi se uredila prava i obveze po temelju članstva u Nadzornom odboru Društva. Nije prezentirana dokumentacija kojom je utvrđena visina naknade članovima Nadzornog odbora i koja je temelj za obračun i isplatu ovih naknada. Nadzorni odbor je tijekom 2023. godine održao 12 sjednica.

Preporuka:

- ***zaključiti ugovore sa članovima nadzornog odbora, te donijeti unutarnji akt kojim će se urediti obračun i isplata naknada članovima nadzornog odbora.***

7.1.2.1.5 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 144.977 KM, a odnose se na ispravku vrijednosti postrojenja i opreme (88.026 KM), građevina (34.735 KM) i transportnih sredstava (21.750 KM) i alata, pogonskog i uredskog namještaja (466 KM) za revidiranu godinu. Obračun amortizacije vrši se linearnom metodom, primjenom minimalnih stopa amortizacije utvrđenih Internom nomenklaturom sredstava za obračun amortizacije, što je šire pojašnjeno u točki 7.2.1.1 Izvješća.

7.1.2.1.6 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 780.440 KM, a u najvećem dijelu odnose se na troškove ostalih usluga (620.263 KM), transportne usluge u cestovnom prometu (99.844 KM) i troškove odštete zemljišta (35.982 KM).

Troškovi ostalih usluga iskazani u iznosu od 620.263 KM najvećim dijelom obuhvaćaju radove iskopa i izvoza materijala (508.551 KM) na kopu Betine – Izbično, ležištu Tribošić, Babić kopu i kopu Ugrovača, koji su nastali na osnovu provedenih postupaka javnih nabava za ove radove i zaključenih ugovora sa dobavljačima „Gradac kop“ d.o.o. Posušje i „ZS Inžinjeri“ d.o.o. Široki Brijeg.

Na ovoj poziciji iskazane su i usluge utovara i prijevoza rude na potezu radilišta Društva i sa depoa radilišta Izbično Zovkića ležaj do depoa Trn – Široki Brijeg koje se vrše na temelju zaključenih ugovora ukupne vrijednosti 11.890 KM, sa dobavljačem „ZS Inžinjeri“ d.o.o. Široki Brijeg, nakon provedenih postupaka javnih nabava.

Za nabavu usluga utovara i prijevoza rude na potezu radilišta i depoa u iznosu od 28.365 KM nije proveden postupak javnih nabava, niti je zaključen ugovor s dobavljačem (detaljnije u točki 8. Izvješća). Nabava se vrši na temelju ispostavljenih faktura od dobavljača „SP Kop Šišović“ d.o.o. Posušje i „Keso promet“ d.o.o. Zvornik.

Transportne usluge u cestovnom prometu iskazane u iznosu od 99.844 KM, najvećim dijelom odnose se na usluge prevoza iskopane rude od depoa radilišta Orašnica – Crne lokve do depoa Trn – Široki Brijeg. **Društvo vrši nabavu usluga transporta od dobavljača „Gram trans“ d.o.o. Široki Brijeg na temelju ugovora koji je zaključen 29. 6. 2022. godine nakon provedenog postupka javne nabave u ukupnoj vrijednosti od 90.000 KM i s rokom izvršenja usluga do 31. 12. 2022. godine. Uvidom u analitičku karticu dobavljača utvrdili smo da je za usluge transporta tijekom 2023. godine realiziran promet u iznosu od 116.630 KM, te da je jedna ispostavljena faktura u iznosu od 39.690 KM knjigovodstveno evidentirana na poziciji troškova ostalih usluga. Uvidom u ispostavljene fakture utvrdili smo da je usluga transporta fakturirana Društvu u iznosu od 6 KM/t prevezene rude. S obzirom na to da se nabava usluga transporta vršila na temelju ugovora koji nije na snazi u 2023. godini, konstatirali smo da za nabave usluga transporta u iznosu od 116.630 KM nije proveden postupak javnih nabava, niti je zaključen ugovor sa dobavljačem (detaljnije u točki 8. Izvješća).**

Troškovi odštete zemljišta iskazani u iznosu od 35.892 KM, odnose se na isplaćene naknade fizičkim licima na osnovu zaključenih ugovora o odšteti za eksploataciju boksita na parcelama u njihovom posjedu. Tijekom 2023. godine Društvo je zaključilo ugovore o odšteti zemljišta sa šest fizičkih lica, na osnovu kojih su isplaćene naknade po fizičkom licu u rasponu od 480 KM do 17.000 KM. Člankom 2. Ugovora utvrđeno je da će Društvo za potrebe obavljanja poslova iz svoje djelatnosti oštetiti površinu zemljišta i objekte koji se na njemu nalaze, a na ime istih platit će štetu u utvrđenim metrima kvadratnim, sukladno ugovorenoj cijeni, zakonskom roku i obavljenoj procjeni sukladno zapisniku povjerenstva. **Nisu nam prezentirani zapisnici povjerenstva sukladno kojima je vršena procjena štete, a isplate naknada se vrše prije započete eksploatacije. Društvo nije donijelo unutarnji akt kojim bi se uredio način obračuna i isplate naknade fizičkim osobama za eksploataciju rude boksita na zemljišnim parcelama u privatnom vlasništvu. Zbog navedenog nismo mogli ocijeniti je li isplaćena naknada štete ispravno utvrđena.**

Preporuka:

- *donijeti unutarnji akt kojim bi se uredio način obračuna i isplate naknade fizičkim osobama za eksploataciju rude boksita na parcelama u privatnom vlasništvu.*

7.1.2.1.7 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi iskazani su u iznosu od 92.054 KM, a u najvećem dijelu odnose se na troškove: poreza (41.790 KM), računovodstvenih usluga (12.800 KM) i telekomunikacijskih usluga (10.068 KM).

7.1.2.2 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani u iznosu od 8.859 KM, odnose se najvećim dijelom na rashode kamata (6.909 KM).

7.1.3 Financijski rezultat

Društvo je u financijskim izvješćima za 2023. godinu iskazalo negativan financijski rezultat (višak rashoda nad prihodima) u iznosu od 291.908 KM, dok je prethodne godine gubitak iznosio 970.134 KM.

Ne možemo potvrditi iskazani financijski rezultat jer:

- nije izvršena ocjena nadoknadive vrijednosti stalnih sredstava iskazanih u neto iznosu od 1.361.075 KM, sukladno Odjeljku 27 – Umanjenje vrijednosti imovine (točka 7.2.1.1 Izvješća);
- knjigovodstveno evidentiranje zaliha nije vršeno sukladno Odjeljku 13 – Zalihe. Nije izvršena procjena neto nadoknadive vrijednosti zaliha sukladno zahtjevima Odjeljka 13 – Zalihe, zbog čega nisu utvrđeni i evidentirani efekti razlike između knjigovodstvene i neto utržive vrijednosti zaliha na teret rashoda razdoblja (točka 7.2.2.1 Izvješća);
- nisu izvršena rezerviranja za rekultivaciju zemljišta sukladno Zakonu o rudarstvu Županije Zapadnohercegovačke i Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva (točka 5. Izvješća).

7.2 BILANCA STANJA – IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA

7.2.1 Dugoročna imovina

Dugoročna imovina na datum bilance iskazana je u iznosu od 1.361.075 KM i u cijelosti se odnosi na nekretnine, postrojenja i opremu. Društvo nije donijelo akt kojim je utvrđeno vrednovanje stalnih sredstava. Obavljenom revizijom konstatirano je da se stalna sredstva vrednuju po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju.

7.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promjene nekretnina, postrojenja i opreme prikazani su u tabeli:

u KM

	Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenje i oprema	Alati, pogonski i uredski namještaj	Transportna sredstva	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Nabavna vrijednost						
	na 1. 1. 2023.	319.300	1.498.728	1.475.657	22.467	411.816	3.727.968
	- izravna povećanja u 2023.	0	0	0	0	0	0
	- prijenos sa pripreme	0	0	0	0	0	0
	-otuđenje i rashodovanje	0	0	(290.158)	0	0	(290.158)
	na 31. 12. 2023.	319.300	1.498.728	1.185.499	22.467	411.816	3.437.810
2	Akumulirana amortizacija						
	na 1. 1. 2023.	0	878.096	1.032.637	20.867	290.316	2.221.916
	- amortizacija za 2023.	0	34.735	88.026	466	21.750	144.977
	- otuđenje i rashodovanje	0	0	(290.158)	0	0	(290.158)
	na 31. 12. 2023.	0	912.831	830.505	21.333	312.066	2.076.735
3	Neto knjigovodstvena vrijednost						
	na 1. 1. 2023.	319.300	620.632	443.020	1.600	121.500	1.506.052
	na 31. 12. 2023.	319.300	585.897	354.994	1.134	99.750	1.361.075

Prema članku 4. Pravilnika o sadržaju i formi financijskih izvješća za gospodarska društva utvrđen je unos podataka u obrazac Izvješće o financijskom položaju na kraju razdoblja (Bilanca stanja).

Prilikom izrade financijskog izvješća u obrazac Bilance stanja za prethodnu godinu Društvo je manje iskazalo stanje imovine (za 541 KM) nego što je iskazano u Glavnoj knjizi. Navedeno nije sukladno Pravilniku o sadržaju i formi financijskih izvješća za gospodarska društva.

Zemljište je iskazano u vrijednosti od 319.300 KM, a odnosi se na depo rude (površinska jama na kojoj se vrši bušenje i vađenje boksita), zemljište ispod i oko upravne zgrade i zemljište Trn – skladište.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 585.897 KM, a čine ih zgrada uprave, radionica Trn, skladišta i magazin eksploziva. Na ovoj poziciji u 2023. godini nije bilo promjena, osim neto smanjenja po osnovu obračunate amortizacije u iznosu od 34.735 KM.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 354.994 KM, a čine ih oprema za obavljanje proizvodne djelatnosti – eksploatacija rude (damperi, bageri, rovokopači, drobilice) i oprema za obavljanje administrativnih poslova. Smanjenje iskazane imovine izvršeno je zbog rashodovanja otpisane opreme (utovarivač rude 183.000 KM; kompresor 18.000 KM; jamska lokomotiva 34.934 KM; vagomet 36.755 KM; čekić bušač 2.800 KM; kašika za bager 14.669 KM), za obračunatu amortizaciju (88.026 KM). Predmetna rashodovana stalna sredstva isknižena su iz knjigovodstvenih evidencija pod 31. 12. 2023. godine.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 99.750 KM, a čini ih trinaest vozila (putnički automobili, kamioni, teretna i vučna vozila, i ostala transportna sredstva). Smanjenje vrijednosti transportnih sredstava izvršeno je za obračunatu amortizaciju (21.750 KM).

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom otpisa po minimalnim stopama iz „Nomenklature sredstava koja se amortiziraju i minimalne stope amortizacije“ a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje u trošak razdoblja. Stope amortizacije dane su u tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (god.)	Stopa amortizacije (%)
Nematerijalna sredstva	-	-
Građevinski objekti	50	2
Postrojenja i oprema	12.5	8
Računarska oprema	5	20

Procjena vrijednosti umanjena sredstava

Na kraju svake godine menadžment je dužan izvršiti ocjenu da li postoje pokazatelji da je vrijednost sredstava umanjena, ako takav pokazatelj postoji, subjekt treba da procijeni nadoknadivi iznos za takvo sredstvo, sukladno paragrafu 9. i ostalim zahtjevima iz Odjeljka 27 – Umanjenje vrijednosti imovine.

U članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH definirano je da su subjekti od javnog interesa dužni, u situacijama kada to zahtijevaju MRS/MSFI, izvršiti procjenu vrijednosti ukupne imovine i kapitala sa stanjem na dan kada završava poslovna godina, te izvješće o izvršenoj procjeni učiniti javno dostupnim. Procjenjivanje vrijednosti ima za cilj utvrditi knjigovodstvenu, tržišnu, nadoknadivu, sadašnju, fer, zamjensku, likvidacijsku i/ili poslovnu vrijednost, imovine, obveza i kapitala, na temelju vjerodostojne dokumentacije, fizičke sposobnosti predmeta procjene i budućih novčanih primitaka i izdataka sukladno pravilima struke. Neto knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme na 31. 12. 2023. godine iskazana je u iznosu od 1.361.075 KM, te čini značajnu stavku Izvješća o financijskom položaju Društva. **Nije vršena ocjena postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost imovine umanjena, niti je vršena procjena nadoknadive vrijednosti za takva sredstva sukladno Odjeljku 27 – Umanjenje vrijednosti imovine, i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH. Knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, koja bi se utvrdila sukladno navedenim zahtjevima, može se razlikovati od iskazane.**

Preporuka:

- ***na datum bilance izvršiti ocjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, sukladno zahtjevu Odjeljka 27 – Umanjenje vrijednosti imovine, i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, u cilju istinitih i fer financijskih izvješća za 2023. godinu.***

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama Društva evidentirano je zemljište i građevinski objekti. Zemljište je prema ZK izvatku br. 174 od 8. 7. 2013. godine u vlasništvu BiH (parcele 212/35 i 212/63 ukupne kvadrature 1000 m²). Prema Posjedovnom listu br. 217 od 30. 11. 2021. godine nositelj prava za objekt i zemljište (parcela 866, zgrada kvadrature 893 m²) je Društvo, dok je svojina državna.

U knjigovodstvenoj evidenciji evidentiran je građevinski objekt čija je nabavna vrijednost u Bilanci stanja na 31. 12. 2023. godine iskazana u iznosu od 1.498.728 KM, iako za nju Društvo ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu. Nije prezentirano da je Društvo u prethodnom razdoblju poduzimalo aktivnosti na osiguranju dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.

Društvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu ili posjedu za građevinski objekt – zgradu, čija je nabavna vrijednost na 31. 12. 2023. godine u poslovnim knjigama iskazana u iznosu od 1.498.728 KM.

Preporuka:

- ***osigurati validnu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu korištenja evidentiranih nekretnina u poslovnim knjigama, i poduzeti aktivnosti na osiguranju dokaza o vlasništvu i uknjižbi kod nadležnih sudova.***

Hipoteke i založno pravo

Nije prezentirano da su nad nekretninama i pokretnim stvarima upisane hipoteke i založna prava u korist trećih osoba.

7.2.2 Kratkoročna imovina

7.2.2.1 Zalihe

Na datum bilance iskazane su sljedeće zalihe:

u KM

	1. 1.-31. 12. 2023.	1. 1.-31. 12. 2022.
ZALIHE	159.756	10.474
Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	10.738	10.474
Gotovi proizvodi	149.018	0

Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar (10.738 KM) odnose se na zalihe eksplozivna smještene u Crnim lokvama.

Na temelju uvida u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da se nabave sirovina, materijala i rezervnih dijelova u Glavnoj knjizi evidentiraju izravno kao rashod razdoblja, bez zaduživanja zaliha, iako one stvarno nisu utrošene u momentu nabave. Navedeno nije sukladno zahtjevima Odjeljka 13 – Zalihe. To upućuje da nije uspostavljena kontrola utroška zaliha sirovina i materijala. Društvo u dosadašnjem razdoblju nije na datum bilance vršilo procjenu neto prodajne vrijednosti zaliha sirovina, materijala i rezervnih dijelova, niti vodi ročnu strukturu zaliha. Društvo nema stvarne pokazatelje o zalihama jer ne vrši obračun proizvodnje na dnevnoj ili mjesečnoj razini.

Osim toga, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (članak 18.) propisano je da se pomoćne knjige vode posebno i da se evidencija o materijalnoj imovini u pomoćnim knjigama iskazuje u količini i vrijednosti. Društvo nije uspostavilo materijalno knjigovodstvo zaliha kao pomoćnu knjigu u vidu analitičkih evidencija nabave, skladištenja, kvalitativne i kvantitativne kontrole do njihovog konačnog utroška. **Nabava sirovina, materijala i rezervnih dijelova, njihova potrošnja, ni stanje zaliha zaključno sa 31. 12. 2023. godine, nije knjigovodstveno evidentirano kroz materijalno knjigovodstvo, što nije sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

Gotovi proizvodi (149.018 KM), odnose se na zalihe iskopanog boksita, koji se nalazi na depou i predstavlja količinu rude preostalu poslije iskopa, pripremljena za prodaju. Po procjeni Društva na 31. 12. 2023. godine na depou se nalazilo oko 2.500 tona rude. Utvrđena cijena koštanja u 2023. godini rude je 58 KM.

Društvo nema uspostavljeno robno-materijalno knjigovodstvo zaliha gotovih proizvoda niti vrši obračun proizvodnje na dnevnoj ili mjesečnoj razini. U poslovnim knjigama evidentira se prodaja boksita po prodajnim cijenama, što znači da Društvo nema knjigovodstvene, a ni stvarne pokazatelje o proizvodnji, o stanju zaliha, o cijeni proizvedenog boksita, o utvrđenim razlikama između proizvedenih i realiziranih količina boksita. Navedeno nije sukladno zahtjevima Odjeljka 13 – Zalihe, jer nije moguće utvrditi efekte odstupanja između proizvedene i realizirane količine boksita, te efekte razlike između prodajne cijene i cijene koštanja.

Preporuke:

- **uspostaviti materijalno knjigovodstvo zaliha sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, a nabavljene količine sirovina, materijala i rezervnih dijelova evidentirati sukladno zahtjevima Odjeljka 13 – Zalihe;**
- **vršiti obračun proizvodnje, vrednovanje i usklađivanje vrijednosti zaliha sukladno Odjeljku 13 – Zalihe.**

7.2.2.2 Potraživanja od kupaca

Na datum bilance u financijskim izvješćima iskazana su potraživanja od kupaca u iznosu od 6.717 KM, a odnose se najvećim dijelom na potraživanja od prodaje rude i komunalnih usluga. Ispravka vrijednosti potraživanja iskazana je u iznosu od 634.773 KM, a odnosi se na potraživanje od kupca iz Mađarske, koji je u stečaju. Ova potraživanja su ispravljena u 2016. godini.

Društvo najveći promet ostvaruje sa kupcem Alumina d.o.o. Zvornik sa kojim je u 2023. godini ostvaren promet u iznosu od 1.720.231 KM. Ostali kupci sa značajnijim prometom u 2023. godini su Rudnik Mesihovina d.o.o. Tomislavgrad i Nova trgovina Valjevo.

Ukupna kratkoročna potraživanja nisu usuglašena na 31. 12. 2023. godine, putem konfirmacija – izvoda otvorenih stavki, koja nisu dostavljena kupcima, iako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Preporuka:

- **prije sastavljanja finansijskih izvješća usuglasiti potraživanja putem konfirmacije salda sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7.2.2.3 Novac i novčani ekvivalenti

Struktura novca i novčanih ekvivalenata na datum bilance je sljedeća: u KM

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
Novac i novčani ekvivalenti	5.479	11.231
Transakcijski računi – domaća valuta	4.940	10.355
Blagajna	539	876

Društvo ima otvorene transakcijske račune kod UniCredit banke d.d. Mostar i Sparkasse bank d.d. Sarajevo. Salda na računima kod banaka potvrđena su izvodima banaka na 31. 12. 2023. godine.

Kroz blagajnu evidentiraju se novčana sredstva podignuta sa transakcijskog računa u KM, isplate putnih naloga i dnevnice za službena putovanja, te sitni računi. Blagajna se vodi i zaključuje svakodnevno. Visina blagajničkog maksimuma nije unaprijed ograničena sukladno Pravilniku o blagajničkom poslovanju iz 2018. godine.

7.2.3 Kapital

Na datum bilance iskazan je kapital sa sljedećom strukturom:

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
KAPITAL	(881.279)	(589.370)
Temeljni kapital	1.410.643	1.410.643
Akumulirani, neraspoređeni višak rashoda iz prethodnih razdoblja	(2.000.014)	(1.029.879)
Višak rashoda tekućeg razdoblja (2022. godina)	0	(970.134)
Višak rashoda iz tekućeg razdoblja	(291.908)	0

Temeljni kapital u finansijskim izvješćima iskazan je u iznosu od 1.410.643 KM, dok ovaj kapital Društva registriran kod nadležnog suda i u Statutu iznosi 2.000 KM. U sudski registar upisan je navedeni iznos (2.000 KM) po osnovu Odluke o upisu temeljnog kapitala i usklađivanju statusa Društva sa Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, koju je donijela Vlada Županije Zapadnohercegovačke 2010. godine, a prema kojoj je navedeni kapital u 100% vlasništvu Županije Zapadnohercegovačke.

Struktura temeljnog kapitala koji je iskazan u finansijskim izvješćima odnosi se na:

- upisani kapital po sudskom rješenju 2.000 KM;
- temeljni kapital 1.408.643 KM koji se odnosi na zemljište, nekretnine i opremu koja je prvobitno unesena u kapital Društva po osnovu popisa izvršenog u 2002. godini. U temeljni kapital uključeno je zemljište na kojem se vrši eksploatacija rude, upravna zgrada, ali i razna postrojenja i oprema s kojom je Društvo tada raspolagalo i isti nije upisan u sudskom registru.

Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih razdoblja iskazani su u iznosu od 2.000.014 KM, dok je **gubitak tekućeg razdoblja** u iznosu od 291.908 KM, te je **ukupan gubitak** iskazan u iznosu od 2.291.922 KM.

Člankom 8. Zakona o finansijskom poslovanju¹¹ propisano je da je kod društva nastala neadekvatnost kapitala ako je na dan sastavljanja finansijskih izvješća gubitak iz tekuće godine zajedno sa prenesenim gubicima dostigao polovinu visine njegovog temeljnog kapitala, dok je člankom 9. navedenog Zakona propisana dužnost uprave da analizira uzroke nastanka neadekvatnosti kapitala i predloži mjere potrebne za ostvarenje adekvatnosti kapitala.

Društvo je u finansijskim izvješćima na dan bilance iskazalo ukupni gubitak koji je veći od visine temeljnog kapitala, te je sukladno Zakonu o finansijskom poslovanju kapital Društva postao neadekvatan. Društvo nije sukladno članku 9. navedenog Zakona analiziralo uzroke nastanka neadekvatnosti kapitala i predložilo odgovarajuće mjere za prevazilaženje takvog stanja, s obzirom na to da posluje u uvjetima nelikvidnosti i insolventnosti, niti je provodilo redovne mjere upravljanja rizikom i mjere za osiguranje adekvatnosti kapitala.

Preporuke:

- **uskладiti temeljni kapital iskazan u finansijskim izvješćima i Rješenju o registraciji koje je izdao nadležni sud;**
- **poduzeti potrebne mjere na ostvarenju adekvatnosti kapitala sukladno Zakonu o finansijskom poslovanju.**

7.2.4 Obveze

U finansijskim izvješćima na datum bilance iskazane su obveze kako slijedi:

	KM	
	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
OBAVEZE	2.414.306	2.226.721
Dugoročne obaveze	165.247	0
Kratkoročne obaveze	2.249.059	2.226.721
Financijske obaveze po amortiziranom trošku	1.319.038	1.134.870
Obveze po uzetim kreditima	0	255.301
Ostale kratkoročne obaveze, uključujući i razgraničenja	930.021	836.550

7.2.4.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 165.247 KM, a odnose se na obavezu po primljenim pozajmicama od povezane pravne osobe (92.052 KM), po pozajmici od Vlade ŽZH (70.000 KM) i po kreditu (3.195 KM).

Pozajmice od povezane osobe (92.052 KM) odnose se na primljene pozajmice od kupca „Alumina“ d.o.o. Zvornik. Do 2023. godine Društvo je imalo zaključeno dva ugovora o pozajmicama (180.000 KM) koji su zaključeni 15. 11. 2022. i 7. 4. 2023. godine, a u 2023. godini zaključen je aneks ugovora kojim su izmijenjeni rokovi otplate i odgoda otplate. Ugovorima je utvrđena obveza da na temelju dobivenih sredstava vrati dug isporukom rude u određenoj količini. Svrha svih pozajmica je financiranje troškova poslovanja Društva.

Pozajmica od Vlade Županije Zapadnohercegovačke (70.000 KM) odnosi se na uplaćena sredstva u 2009. godini. **Nije prezentirana dokumentacija o dodjeli sredstava od osnivača niti su navedeni razlozi dodjele sredstava i da li se uopće radi o pozajmici.**

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 48/16

Kratkoročni kredit (3.195 KM) odobren je od Sparkasse bank d.d. Sarajevo u iznosu od 40.000 KM, sa rokom otplate do 31. 12. 2023. godine. Kreditna sredstva odobrena su za financiranje obrtnih sredstava i povećanje zarada uz stabilan novčani tijek.

7.2.4.2 Kratkoročne obveze

Financijske obveze po amortiziranom trošku

Financijske obveze po amortiziranom trošku iskazane su u iznosu od 1.319.038 KM, a odnose se na obveze prema dobavljačima za isporučenu robu i izvršene usluge. Nabavljane robe i usluge u 2023. godini najvećim dijelom su se odnosile na nabavu: goriva, eksploziva, rezervnih dijelova, usluge održavanja opreme i vozila, itd.

Od ukupnih obaveza prema dobavljačima u zemlji najznačajnije su obaveze prema: Bagarić d.o.o. Široki Brijeg (365.256 KM), Gram trans d.o.o. Široki Brijeg (185.183 KM), Gradac kop d.o.o. Posušje (112.354 KM), Keso promet d.o.o. Kozluk (82.645 KM), Tim Z d.o.o. Široki Brijeg (78.281 KM), Vlada ŽZH (za pozajmicu i koncesiju 77.483 KM), Gacop d.o.o. Široki Brijeg (75.502 KM), Mikro matic d.o.o. Široki Brijeg (51.606 KM), ZS Inženjering d.o.o. Široki Brijeg (50.986 KM), Rudnici boksita Jajce (25.740 KM).

Revizijom je utvrđeno da zbog neizmirenih obaveza u ugovorenim rokovima dobavljači protiv Društva pokreću sudske sporove, a prema evidencijama utužene obveze prema dobavljačima iskazane su u ukupnom iznosu od 434.996 KM. Imajući u vidu da Društvo nema ročnu strukturu obveza i da nije izmirivalo obveze prema dobavljačima u propisanim rokovima, ne možemo potvrditi da su izmirivane sukladno odredbama Zakona o financijskom poslovanju.

Preporuka:

- ***poduzeti aktivnosti na izmirivanju obveza Društva prema dobavljačima sukladno Zakonu o financijskom poslovanju.***

Ostale kratkoročne obaveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obveze uključujući i razgraničenja (930.021 KM) odnose se na obveze za plaće, naknade i ostala primanja zaposlenih (736.452 KM), ostale obveze (186.970 KM) i obveze za PDV (6.599 KM).

Obveze za plaće, naknade i ostala primanja odnose se najvećim dijelom na obveze za neto plaće (40.138 KM), porez i posebne dažbine na plaće i naknade (55.699 KM), doprinose u vezi plaća i naknada plaća (623.894 KM) i obveze za ostala primanja (16.721 KM).

Obveze za neto plaće (40.138 KM) odnose se na neto plaću zaposlenicima za 12. mjesec 2023. godine, koje su isplaćene u lipnju 2024. godine.

Revizijom je utvrđeno da Društvo ima neizmirenih obaveza iz ranijeg razdoblja (prilikom isplate plaća zaposlenicima nisu izmirivani pripadajuće porezi, doprinosi i naknade po osnovu plaća), kao i to da ne izmiruje tekuće obveze za poreze i doprinose, što nije sukladno Zakonu o doprinosima i Pravilniku o načinu obračunavanja i uplate doprinosa. Društvo ne plaća obveze temeljem plaća od srpnja 2021. godine. Obveze za 2023. godinu po ovom temelju iznose 40.138 KM, što s obvezama iz ranijih godina čini 736.452 KM.

Zbog neplaćanja obveza Porezna uprava je 24. 1. 2024. godine obustavila transakcije u bankama na temelju Rješenja o obustavi transakcija preko računa poreznog obveznika. Porezna obveza iznosi 78.573 KM. Također, istog dana Porezna uprava je donijela Rješenje o naplati porezne obveze iz novčanih sredstava.

S obzirom na to da Društvo nije bilo u mogućnosti izdvojiti financijska sredstva za nastale obveze, odlukom osnivača odobrena su sredstva iz proračuna (200.000 KM) u svrhu deblokade računa 5. 6. 2024. godine.

Društvo nije izmirilo obveze za poreze i doprinose na isplaćene plaće za 2023. godinu u iznosu od 40.138 KM. Ukupne neizmirene obaveze po ovom temelju iznose 736.452 KM. Navedeno nije sukladno Zakonu o porezu na dohodak i Zakonu o doprinosima.

Preporuka:

- *poduzeti aktivnosti na izmirenju obveza za poreze i doprinose na isplaćene plaće iz ranijih razdoblja, kao i tekuće obveze, kako je definirano Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, te Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.*

Ostale obveze (186.970 KM) odnose se na tužbu dobavljača „Soldo gradnja“, d.o.o. Široki Brijeg po osnovu obavljanja građevinskih radova i pružanja usluga tijekom 2018. godine. **Društvo nije izvršilo rezerviranje sredstava, iako je bilo u obvezi s obzirom na to da je pokrenuta tužba protiv njega.**

Koncesijska naknada za eksploataciju boksita

Društvo je u ožujku 2017. godine, sklopilo Ugovor sa Vladom Županije Zapadnohercegovačke o koncesiji za eksploataciju boksita na ležištu „Orašnica L-45“ eksploatacijsko polje „Crne Lokve-Gnjat“ Široki Brijeg. Ugovor je sklopljen na temelju članka 11. i 26. Zakona o koncesijama Županije Zapadnohercegovačke¹² i Odluke o dodjeli koncesije gospodarskom društvu „Rudnici boksita“ d.o.o. Široki Brijeg za eksploataciju boksita na ležištu L-45 „Orašnica“ (veljača 2017. godine). Ugovorom je utvrđena naknada u visini od 1,50 KM po toni iskopane rude. Vrijeme trajanja ugovora je sedam godina.

Dana 9. 5. 2024. godine Društvu je dostavljena Obavijest Uprave za inspektorske poslove Županije Zapadnohercegovačke, prema kojoj je konstatirano da je tijekom 2023. godine ukupno eksploatirano 4.276 tona rude boksita na ležištu koje je predmet koncesije. **Utvrđena je i ukupna koncesijska naknada za 2023. godinu u iznosu od 15.166 KM.** Navedeni iznos utvrđen je sukladno potpisanim Ugovorom o koncesiji. Društvo je zaprimilo fakturu od Vlade Županije 9. 5. 2024. godine. Nije izvršeno rezerviranje sredstava za navedeni iznos.

Društvo nije, sukladno točkama 33. i 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća i članku 41. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za gospodarska društva, evidentiralo obvezu za koncesiju na poziciju pasivnih vremenskih razgraničenja kao stavke koja predstavlja odgođeno plaćanje troškova tekućeg razdoblja za koje nije primljena faktura. Navedeno ima za posljedicu da su obveze i rashodi podcijenjeni za navedeni iznos.

Preporuka:

- *utvrđene obveze evidentirati i iskazivati sukladno Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća i Pravilniku o kontnom okviru i sadržaju konta za gospodarska društva.*

7.2.5 Popis imovine i obveza

Ravnatelj je 30. 12. 2023. godine donio odluku o provođenju popisa imovine i obveza Društva. Imenovano je privremeno povjerenstvo (glavna komisija) za popis. Odlukom je zaduženo povjerenstvo da sačini Izvješće o popisu do 10. 1. 2024. godine. Elaborat o popisu imovine sačinjen je 31. 12. 2023. godine i nije usvojen od ravnatelja.

U izvješću o obavljenom popisu navedena su samo stanja stalnih sredstava, zaliha, gotovih proizvoda, kratkoročnih potraživanja i kratkoročnih obveza iz glavne knjige. Nisu prezentirane popisne liste, a nije prezentirana ni druga dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo da je popis uistinu izvršen. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je godišnji popis izvršen, niti je prezentirano da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obveza.

¹² „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke br. 13/13“;

Popis zaliha rude nije izvršen sukladno članku 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Nije izvršeno usklađivanje sa knjigovodstvenim stanjem, s obzirom na to da Društvo ne vodi robno-materijalno knjigovodstvo zaliha rude, što je detaljno pojašnjeno u točki 7.2.2.1 Izvješća.

Na temelju navedenog, ne možemo potvrditi da je popisom utvrđeno stvarno stanje imovine, niti da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, sukladno članku 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Nije prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je izvršen godišnji popis imovine i obveza.

Preporuka:

- **godišnjim popisom utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, i uskladiti knjigovodstveno sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

7.3 IZVJEŠĆE O GOTOVINSKIM TIJEKOVIMA

U Izvješću o gotovinskim tijekovima iskazani su početno stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u iznosu od 11.231 KM i konačno stanje u iznosu od 5.479 KM, što za rezultat ima neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata u iznosu od 5.752 KM. Izvješće o gotovinskim tijekovima sačinjeno je sukladno Pravilniku o sadržaju i formi financijskih izvješća za gospodarska društva.

7.4 IZVJEŠĆE O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvješću o promjenama na kapitalu za 2023. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilanci stanja i Bilanci uspjeha.

7.5 BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Člankom 4. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano je da pravna osoba vrši sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objavljivanje informacija u financijskim izvješćima sukladno ovom Zakonu, MRS i MSFI. Sukladno Odjeljku 3 – Prezentacija financijskih izvješća, uprava treba, pri sastavljanju financijskih izvješća, procijeniti sposobnost subjekta da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju. Subjekt je dužan sastavljati financijska izvješća na temelju načela stalnosti poslovanja, osim ako uprava ne namjerava da likvidira subjekt ili da prestane poslovati, ili ako nema realnu alternativu osim da postupi tako. Kada uprava, prilikom procjenjivanja, svjesna značajnih neizvjesnosti vezanih za događaje ili uvjete koji mogu dovesti u veliku sumnju mogućnost subjekta da nastavi poslovati u neograničenom razdoblju, subjekt je dužan da objavi svaku takvu neizvjesnost.

Društvo je za 2023. godinu iskazalo gubitak u poslovanju u iznosu od 291.908 KM. Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih godina su 2.000.014 KM, što sa iskazanim gubitkom izvještajne godine iznosi 2.291.922 KM i premašuje temeljni kapital Društva za 881.279 KM. Kratkoročne obaveze na datum bilance iskazane su u iznosu od 2.249.059 KM, dok je tekuća imovina iskazana u iznosu od 171.952 KM, te je koeficijent tekuće likvidnosti na datum bilance 0,08 što ukazuje na to da Društvo tekućim sredstvima nije u mogućnosti pravovremeno izmirivati tekuće obveze. Protiv Društva se vodi veliki broj sudskih sporova, ukupne vrijednosti od 434.996 KM. Osim navedenog, Društvo nije izvršilo rezerviranje za obnovu i sanaciju zemljišta korištenog za vađenje ruda sukladno članku 59. Zakona o rudarstvu FBiH, niti su se na redovnoj osnovi izmirivale koncesijske naknade za vršenje eksploatacije rude. **Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, ali Uprava prilikom sastavljanja financijskih izvješća nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva.**

Sukladno zahtjevima Odjeljka 3 – Presentacija finansijskih izvješća, bilješke sadrže dopunske informacije u odnosu na one prezentirane u izvješću o finansijskom položaju, izvješću o ukupnom rezultatu, izvješću o promjenama u kapitalu i izvješću o novčanim tijekovima. Bilješke sadrže tekstualni opis ili raščlanjivanje stavki prezentiranih u tim izvješćima, i informacije o stavkama koje ne ispunjavaju uvjete za priznavanje u tim izvješćima. Pored toga i ostali Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja kao i članak 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH sadrže zahtjeve vezano za objave u bilješkama.

Bilješke uz finansijska izvješća nisu sastavljene sukladno zahtjevima Odjeljka 3 – Bilješke uz finansijska izvješća, jer Uprava pri sastavljanju finansijskih izvješća nije procijenila sposobnost Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju, niti su objavljene neizvjesnosti koje se odnose na mogućnosti nastavka poslovanja u neograničenom razdoblju, te finansijska izvješća ne sadrže potrebne objave, odnosno informacije i pojašnjenja korisnicima finansijskih izvješća.

Preporuka:

- **izvršiti procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju i na temelju izvršene procjene sačiniti bilješke uz finansijska izvješća sukladno Odjeljku 3 – Presentacija finansijskih izvješća, Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja i Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.**

8. JAVNE NABAVE

Plan javnih nabava (u daljnjem tekstu: Plan) donio je ravnatelj 31. 12. 2022. godine, kojim su predviđene ukupne nabave procijenjene vrijednosti 1.383.000 KM. Tijekom 2023. godine izvršena je jedna izmjena i dopuna Plana javnih nabava, nakon čega je procijenjena vrijednost planiranih nabava iznosila 1.222.190 KM za 18 planiranih postupaka javnih nabava. Planom su predviđena tri otvorena postupka ukupne planirane vrijednosti 933.000 KM, četiri konkurentska zahtjeva za dostavu ponuda (223.500 KM) i 11 izravnih sporazuma (65.690 KM).

Izvorni Plan javnih nabava, kao i njegova izmjena i dopuna, nisu objavljeni na portalu javnih nabava, što nije sukladno članku 17. stavak (5) Zakona o javnim nabavama.

Prema Statutu Društva (članak 28.), definirano je da je ravnatelj ovlašten zastupati i predstavljati društvo u pravnom prometu s trećim osobama bez ograničenja osim u poslovima kupnje, prodaje i zalaganja imovine, te sklapanja poslova čija vrijednost prelazi 50.000 KM po pojedinom aktu raspolaganja, za što mu je potrebna suglasnost Nadzornog odbora. Nadzorni odbor je dao suglasnost na Plan javnih nabava 20. 1. 2023. godine, te je tijekom 2023. godine davao suglasnost na zaključivanje ugovora sukladno Statutu.

Utvdili smo da Plan nije u potpunosti sačinjen sukladno članku 17. Zakona o javnim nabavama u dijelu podataka koje treba sadržavati. Naime u Planu su navedeni predmet nabave, brojučana oznaka, procijenjena vrijednost, vrsta postupka, okvirni datum pokretanja postupka, okvirni datum zaključenja ugovora i izvor financiranja, ali nisu navedeni podaci: da li se predmet dijeli na lotove, vrsta ugovora, da li će biti zaključen ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum, period trajanja ugovora i podatak za koju godinu se plan donosi.

U Društvu je u primjeni Pravilnik o javnim nabavama od 20. 5. 2014. godine **koji nije usklađen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavama.**¹³ Društvo nije unutarnjim aktom uredilo radno mjesto službenika za javne nabave, što nije sukladno članku 13a. Zakona o javnim nabavama.

---

¹³ Sl. glasnik BiH, br. 39/14 i 59/22

Pregled planiranih, realiziranih i uzorkovanih postupaka javnih nabava dan je u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabave		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Otvoreni postupak	3	933.000	3	709.060	3	709.060
Konkurentski zahtjev	4	223.500	3	176.982	3	176.982
Izravni sporazum	11	65.960	5	35.740	5	35.740
Ukupno	18	1.222.190	11	921.782	11	921.782

Uvidom u izvješće o provedenim postupcima utvrđeno je da je provedeno ukupno 11 postupaka u ukupnoj vrijednosti 921.782 KM, što je 75% realizacije vrijednosti u odnosu na planirane nabave.

Na temelju izvršenog uvida u uzorkovane postupke konstatirano je sljedeće:

Nabava eksplozivnih sredstava za miniranje provedena je putem otvorenog postupka. Postupak je pokrenut 11. 4. 2023. godine donošenjem Odluke o pokretanju postupka. Nabava je planirana u planu za 2023. godinu. Obavijest o nabavi na portalu javnih nabava je od 12. 4. 2023. godine. Procijenjena vrijednost nabave je 150.000 KM. **Društvo nije izvršilo prethodnu provjeru tržišta sukladno članku 14a. Zakona o javnim nabavama, kako bi utvrdilo konkurentnost na tržištu i procijenilo vrijednost nabave.** Kriterij za dodjelu ugovora je ekonomski najpovoljnija ponuda. Tri dobavljača preuzela su tendersku dokumentaciju sa portala javnih nabava. Dana 3. 5. 2023. godine zaprimljena je ponuda dobavljača „Tim Z“ d.o.o. Široki Brijeg u iznosu od 272.610 KM. **Vrijednost ponude znatno je veća od osiguranih sredstava za predmetnu nabavu što nije sukladno članku 69. Zakona o javnim nabavama.** Povjerenstvo je preporučilo dodjelu ugovora navedenom dobavljaču, isti dan donesena je odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača kojom je konstatirano da je ponuda iznad planiranih sredstava, te da bi ponovno provođenje natječajne procedure usporilo proizvodni plan Društva. S obzirom na to da je ponuda iznad predviđenog plana prihvaćena, konstatiramo da su izmjenom i dopunom plana od 3. 10. 2023. godine planirana sredstva za ovaj postupak iznosila 273.000 KM.

Uvidom u zapisnike o kvantitativnom i kvalitativnom prijemu usluge konstatirano je da je izvršena sukladno odredbama ugovora.

Radovi na iskopu i izvozu materijala na kopu „Betine – Izbično“ provedeni su putem otvorenog postupka.

Nabava je planirana u planu javnih nabava za 2023. godinu u iznosu od 240.000 KM. Otvoreni postupak nabave pokrenut je odlukom ravnatelja od 10. 8. 2023. godine. Obavještenje na objavu objavljeno je 11. 8. 2023. godine. Nije sačinjena službena zabilješka o izvršenoj prethodnoj provjeri tržišta na način da su analizirani prethodni postupci istog predmeta nabave da bi se u formiranje procijenjene vrijednosti uzele cijene dobavljača iz prethodnih ugovora. Tendersku dokumentaciju preuzeo je jedan ponuđač „GRADAC KOP“ d.o.o. Posušje, koji je dostavio ponudu od 30. 8. 2023. godine za iskop/izvoz 65.000 tona po cijeni od 3,65 KM, što iznosi 237.250 KM. Kriteriji za dodjelu ugovora je ekonomski najpovoljnija ponuda. Sačinjeni su zapisnici o otvaranju ponuda i o ocjeni ponuda. Povjerenstvo je dalo prijedlog da se ugovor zaključi, te je donesena Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača 31. 8. 2023. godine, dok je ugovor o nabavi zaključen 23. 8. 2023. godine, prije donošenja odluke o izboru. Ugovorom je definiran rok za izvođenje radova, 120 dana od dana uvođenja izvođača u posao, za koji će se sačiniti poseban zapisnik o uvođenju u posao. Nadalje, Izvođač će odmah nakon završetka radova u pisanom obliku obavijestiti naručitelja o izvedenim radovima. Naručitelj i izvođač dužni su pristupiti konačnom obračunu nakon potpisivanja zapisnika o primopredaji izvedenih radova. Nije prezentirana dokumentacija na temelju koje se izvode radovi. Do okončanja revizije nije izvršena primopredaja izvedenih radova. Konstatiramo da izvođenje radova nije vršeno sukladno odredbama zaključenog ugovora. Prva privremena situacija ispostavljena je 31. 8. 2023. godine (35.100 KM). Tijekom 2023. ispostavljeno je pet faktura u vrijednosti od 179.837 KM. **Iako dobavljač nije uveden u posao, a nije izvršena ni primopredaja radova, nisu poduzimane mjere i aktivnosti za pravilnu provedbu ugovora.**

Nabava dizel goriva u 2023. godini provedena je putem otvorenog postupka. Odlukom ravnatelja odobreno je pokretanje postupka 4. 10. 2023. godine. Ponuda je dostavljena od „Holdina“ d.o.o. Sarajevo. Odlukom o izboru najpovoljnijeg dobavljača prihvaćen je prijedlog povjerenstva, te je predloženo da se potpiše ugovor u vrijednosti od 199.200 KM. Međutim, sa dobavljačem nije zaključen ugovor o nabavi, jer je odabrani dobavljač odustao od potpisivanja ugovora. **Napominjemo da se nabava goriva tijekom 2023. godine najvećim dijelom vršila od dobavljača „Bagarić“ d.o.o. Široki Brijeg, s kojim je ugovor za isporuku goriva zaključen 15. 4. 2022., s rokom isporuke do kraja godine.**

Nabava ulja i maziva provedena je putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Nabava je pokrenuta odlukom ravnatelja od 5. 4. 2023. godine. **Društvo nije izvršilo prethodnu provjeru tržišta sukladno članku 14a. Zakona o javnim nabavama.** Procijenjena vrijednost nabave iznosila je 20.000 KM. Kriterij za dodjelu ugovora je „ekonomski najpovoljnija ponuda“ (cijena 70%, rok plaćanja 30%). Povjerenstvo za javne nabave je nakon pregleda ponuda konstatiralo da je pristigla jedna ponuda od ponuđača „Mikra Matic“ d.o.o. Široki Brijeg, koja u potpunosti ispunjava uvjete uspostavljene tenderskom dokumentacijom i koja je ocijenjena kao najpovoljnija sa ukupnom cijenom od 19.983 KM. Ocjena ponude izvršena je sukladno uvjetima iz tenderske dokumentacije. Donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača, a ugovor je zaključen 4. 5. 2023. godine. Uvidom u ispostavljene fakture ustanovljeno je da je roba isporučena sukladno odredbama zaključenog ugovora.

Nabava radova na iskopu, izvozu materijala na Babić kopu provedena je putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Nabava je pokrenuta odlukom ravnatelja od 10. 8. 2023. godine. **Društvo nije izvršilo prethodnu provjeru tržišta sukladno članku 14a. Zakona o javnim nabavama.** Procijenjena vrijednost nabave iznosila je 79.000 KM. Kriterij za dodjelu ugovora je „ekonomski najpovoljnija ponuda“ (cijena 70%, uvjeti plaćanja 20% i rok izvođenja radova 10%). Tendersku dokumentaciju preuzeo je jedan ponuđač. Povjerenstvo za javne nabave je nakon pregleda ponuda konstatiralo da je pristigla jedna ponuda od ponuđača „ZS Inžinjeri“ d.o.o. Široki Brijeg, koja u potpunosti ispunjava uvjete uspostavljene tenderskom dokumentacijom i koja je ocijenjena kao najpovoljnija sa ukupnom cijenom od 78.200 KM. Ocjena ponude izvršena je sukladno uvjetima iz tenderske dokumentacije. Donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača, a ugovor je zaključen 30. 8. 2023. godine. Ugovorom je definiran rok za izvođenje radova od 120 kalendarskih dana, računajući od dana uvođenja izvođača u posao.

Prezentiran je građevinski dnevnik u kojem se navodi da je 30. 8. 2023. godine izvođač uveden u posao, ali nije sačinjen zapisnik o uvođenju izvođača u posao, što nije sukladno članku 5. Ugovora kojim je definiran da se o uvođenju izvođača u posao sastavlja poseban zapisnik. Uvidom u analitičku karticu dobavljača „ZS Inžinjeri“ d.o.o. Široki Brijeg i ispostavljene fakture utvrdili smo da su na temelju izvođenja ugovorenih radova ispostavljene četiri fakture ukupne vrijednosti 78.200 KM u periodu od 30. 8. 2023. do 17. 10. 2023. godine. Također, nije sačinjen zapisnik o primopredaji izvedenih radova, što nije sukladno članku 11. Ugovora kojim je utvrđena obveza ovlaštenih predstavnika ugovornih strana da sastave zapisnik o primopredaji izvedenih radova. S obzirom na to da je prva faktura za izvršene radove ispostavljena 30. 8. 2023. godine, istog dana kada je i zaključen Ugovor, te kako nam nisu prezentirani zapisnik o uvođenju izvođača u posao niti zapisnik o primopredaji izvedenih radova, izražavamo sumnju da su ugovoreni radovi vršeni i prije zaključivanja Ugovora i konstatiramo da se nisu poštovala sve odredbe zaključenog ugovora.

Nabava radova na iskopu, izvozu materijala i rude na kopu Ugrovača provedena je putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Nabava je pokrenuta odlukom ravnatelja od 3. 10. 2023. godine. **Društvo nije izvršilo prethodnu provjeru tržišta sukladno članku 14a. Zakona o javnim nabavama.** Procijenjena vrijednost nabave iznosila je 79.500 KM. Kriterij za dodjelu ugovora je „ekonomski najpovoljnija ponuda“ (cijena 70%, uvjeti plaćanja 20% i rok izvođenja radova 10%). Tendersku dokumentaciju preuzeo je jedan ponuđač. Povjerenstvo za javne nabave je nakon pregleda ponuda konstatiralo da je pristigla jedna ponuda od ponuđača „ZS Inžinjeri“ d.o.o. Široki Brijeg, koja u potpunosti ispunjava uvjete uspostavljene tenderskom dokumentacijom i koja je ocijenjena kao najpovoljnija sa ukupnom cijenom od 78.800 KM. Ocjena ponude izvršena je sukladno uvjetima iz tenderske dokumentacije.

Donesena je Odluka o izboru najpovoljnijeg dobavljača, a ugovor je zaključen 23. 10. 2023. godine. Ugovorom je definiran rok za izvođenje radova od 120 kalendarskih dana, računajući od dana uvođenja izvođača u posao. **Prezentiran je građevinski dnevnik u kojem se navodi da je 23. 10. 2023. godine izvođač uveden u posao, ali nije sačinjen zapisnik o uvođenju izvođača u posao, što nije sukladno članku 5. Ugovora, kojim je definirano da se o uvođenju izvođača u posao sastavlja poseban zapisnik. Uvidom u analitičku karticu dobavljača „ZS Inžinjeri“ d.o.o. Široki Brijeg i ispostavljene fakture utvrdili smo da su na temelju izvođenja ugovorenih radova ispostavljene dvije privremene situacije ukupne vrijednosti 23.981 KM od 31. 10. 2023. i 30. 11. 2023. godine. Aneksom ugovora od 3. 6. 2024. godine utvrđeno je da se usljed izvanrednih okolnosti (otpuštanja radnika Društva, blokade bankovnih računa te ulijevanja vode i obrušavanja materijala u građevnu jamu zbog neaktivnosti na gradilištu) izvođač obvezuje da sve radove iz osnovnog ugovora izvede najkasnije do 23. 10. 2024. godine, računajući od dana potpisivanja aneksa. S obzirom na to da nam nije prezentiran zapisnik o uvođenju izvođača u posao, ne možemo potvrditi da su radovi izvršeni sukladno zaključenom ugovoru.**

Također smo revidirali i pet izravnih sporazuma ukupne vrijednosti 35.740 KM i to: izvođenje radova sa bagerom čekićarem, radovi na iskopu i izvozu materijala na radilištu Zovkića ograde, Sukcesivni prijevoz rude sa depoa radilišta Izbično Zovkića ležaj do depoa Trn, sukcesivni utovar rude i materijala na potezu radilišta Društva, nabava akumulatora i doboš kočnica za vozila i radne strojeve i nabava guma za vozila i radne strojeve. Za navedene postupke **Društvo nije izvršilo prethodnu provjeru tržišta sukladno članku 14a. Zakona o javnim nabavama, kako bi utvrdilo konkurentnost na tržištu i procijenila vrijednost nabave. Dalje, Društvo nije objavilo Izvješće o provedenom postupku izravnog sporazuma na portalu javnih nabava, kako je predviđeno člankom 90. Zakona o javnim nabavama.**

Utvdili smo da su kod nabave usluga utovara i prijevoza rude na potezu radilišta Društva i prijevoza sa depoa radilišta Izbično Zovkića ležaj do depoa Trn – Široki Brijeg zaključena dva ugovora putem izravnog sporazuma sa dobavljačem „ZS Inžinjeri“ d.o.o. Široki Brijeg, u vrijednostima 5.900 KM i 5.990 KM. Navedeno je za posljedicu ima dijeljenje predmeta nabave, što nije sukladno članku 15. stav (7) Zakona o javnim nabavkama.

Osim navedenog, Društvo je tijekom 2023. godine vršilo nabavu goriva (250.667 KM), rezervnih dijelova (56.445 KM), utovara i prijevoza rude (133.266 KM) bez provedenih postupaka i zaključenih ugovora u ukupnoj vrijednosti od najmanje 440.388 KM, što nije sukladno člancima 4. i 6. Zakona o javnim nabavama. Nabava je vršena izravno od dobavljača, na temelju ispostavljenih računa.

Plan javnih nabava nije u potpunosti sačinjen sukladno članku 17. Zakona o javnim nabavama u dijelu podataka koje treba sadržavati. Izvorni Plan javnih nabava, kao i njegova izmjena i dopuna, nisu objavljeni na portalu javnih nabava. Pravilnik o javnim nabavama od 2014. godine nije usklađen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, niti je Društvo internim aktom uredilo radno mjesto službenika za javne nabave. Društvo nije vršilo istraživanje tržišta prije pokretanja postupaka javnih nabava, niti je objavljivalo Izvješća o provedenom postupku izravnog sporazuma na portalu javnih nabava, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Nabava goriva, rezervnih dijelova, utovara i prijevoza rude u iznosu od najmanje 440.388 KM vršena je bez provedenih postupaka i zaključenih ugovora. Kod postupaka nabave radova na iskopu, izvozu materijala na Babić koku i nabave radova na iskopu, izvozu materijala i rude na koku Ugrovača koji su provedeni putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda nisu prezentirani zapisnik o uvođenju izvođača u posao i zapisnik o primopredaji izvedenih radova, zbog čega ne možemo potvrditi da su radovi izvršeni sukladno zaključenim ugovorima. Izvršeno je dijeljenje predmeta prilikom nabave usluga utovara i prijevoza rude koje su realizirane putem izravnih sporazuma. To nije sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Preporuke:

- *Plan javnih nabava sačinjavati na način da sadrži sve podatke, sukladno Zakonu o javnim nabavama i vršiti objavljivanje izvornog plana i svih njegovih izmjena i dopuna na portalu javnih nabava;*
- *Pravilnik o javnim nabavama uskladiti sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama, a unutarnjim aktom urediti radno mjesto službenika za javne nabave;*
- *provoditi istraživanje tržišta prije pokretanja postupaka javnih nabava i objavljivati izvješća o provedenom postupku izravnog sporazuma na portalu javnih nabava sukladno Zakonu o javnim nabavama;*
- *postupke nabave roba i usluga vršiti sukladno procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama, u cilju osiguranja transparentnosti i efikasnog korištenja javnih sredstava;*
- *realizaciju ugovora vršiti sukladno odredbama zaključenih ugovora.*

9. OSTALI NALAZI

Prema prezentiranim podacima protiv Društva vodi se osam postupaka u iznosu od 621.966 KM. Sporovi koji su pokrenuti najvećim dijelom odnose se na naknadu štete, plaćanje duga prema dobavljačima i plaćanje koncesije. **Društvo u tekućoj, kao ni u prethodnim godinama, nije vršilo rezerviranja za sudske sporove sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, u cilju fer i istinitog prezentiranja financijskog položaja i rezultata poslovanja.**

Društvo nema pokrenutih postupaka protiv trećih osoba.

Preporuka:

- *rezerviranja za sudske sporove vršiti sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, u cilju fer i istinite prezentacije financijskog položaja i rezultata.*

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj financijskoj reviziji za 2023. godinu Društvo je 13. 9. 2024. godine dostavilo komentar, bez dodatne dokumentacije.

Obrazloženja su dana na nalaze i preporuke u vezi s: obračunom plaća i naknada, rezerviranjem sredstava za sudske sporove, javnim nabavama, imenovanjem v. d. ravnatelja, sanacijom i rekultivacijom zemljišta, donošenjem trogodišnjeg plana i izvješća o poslovanju, zalihama i donošenju akta o načinu obračuna naknade fizičkim osobama za eksploataciju rude na privatnim parcelama.

Djelomično su prihvaćena obrazloženja koja se odnose na nalaze u vezi obračuna plaća i naknada, i inkorporirana su u konačno Izvješće. Međutim, i dalje ne možemo potvrditi da se obračun plaća i naknada vršio sukladno internim aktima, zaključenim ugovorima o radu i mjesečnim evidencijama o prisustvu zaposlenika na radnom mjestu.

Obrazloženja nisu prihvaćena jer nisu prezentirane nove činjenice niti je dostavljena dokumentacija koja bi utjecala na izmjenu nalaza, za što dajemo sljedeća pojašnjenja:

- U vezi sa obračunom plaća i naknada plaća navedeno je da se plaće obračunavaju sukladno pravilniku, a da voditelj radilišta može dati stimulaciju i destimulaciju. Također, postoji pravilnik i sistematizacija radnih mjesta i koeficijenti po kojima se isplaćuje plaća i plaća direktora, kao i ostalih radnika, isplaćuje se sukladno pravilniku, a u nju je uključen dodatak na radni staž. Međutim, uvidom u platne liste utvrdili smo da vrijednost boda iznosi od 600 do 630, ali nije prezentirano na koji način je utvrđena njihova vrijednost. Pored toga, tijekom godine je za sve

zaposlenike plaća za redovan rad uvećana ili umanjena kroz stavku stimulacije/destimulacije u iznosima od 1.076 KM do -1.030 KM, temeljem mjesečnih odluka v. d. ravnatelja o isplati dijela plaće po osnovu radnog učinka. Nisu prezentirani utvrđeni normativi i kriteriji za vrednovanje ostvarenih rezultata rada, zbog čega ne možemo potvrditi osnovanost isplata dijela plaće po osnovu radnog učinka u vidu iskazanih stimulacija i destimulacija na platnim listama.

- U vezi rezerviranja sredstava za sudske sporove navedeno je da su sporovi neosnovani i sumnjivi, te da Društvo ne gubi sudske sporove i da su obveze prema dobavljačima nastale u prethodnim godinama.
Naglašavamo da je Društvo sukladno Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, u obvezi rezervirati sredstva za sudske sporove jer je prema zahtjevima Odjeljka sadašnja obaveza subjekta proizašla iz prošlih događaja, za čije se izmirenje očekuje da će kod subjekta uzrokovati odliv resursa.
- U vezi neprovođenja postupaka javnih nabava za gorivo, rezervne dijelove i ostalo navedeno je da su u mandatu ovog ravnatelja provedene javne nabave za kopanje, eksploziv i gorivo. Za nabavu goriva navedeno da je dobavljač „Hold ina“ dobio tender, ali da dva mjeseca nije htio potpisati ugovor, zbog čega su bili prinuđeni raditi s prethodnim dobavljačem.
Obrazloženje nije imalo utjecaja na izmjenu nalaza u Izvješću, jer je Društvo bilo u obvezi provoditi postupke javnih nabava za gorivo, rezervne dijelove, utovar i prijevoz rude sukladno Zakonu o javnim nabavama.
- U vezi imenovanja v. d. ravnatelja navedeno je da za v. d. ne treba javni natječaj, te da će se i ubuduće imenovati vršitelj dužnosti.
S obzirom na to da je Nadzorni odbor odlukom imenovao vršitelja dužnosti ravnatelja bez provedene natječajne procedure i dobivene suglasnosti Skupštine, nismo mogli potvrditi da je izbor sukladan članku 12. Zakona o javnim poduzećima i članku 28. Statuta, koji nalažu da uprava bira, imenuje i razrješava na temelju natječaja iz reda kandidata koji po menadžerskim znanjima i iskustvu najbolje odgovaraju za izvršavanje operativnih i poslovnih potreba Društva.
- Vežano za sanaciju i rekultivaciju zemljišta navedeno je da kopovi nisu završeni, zbog čega nisu vršili rezervisanja.
Neovisno o statusu kopa, Društvo je trebalo svake godine procijeniti iznos rezerviranja za vraćanje zemljišta u prvobitno stanje sukladno Zakonu o rudarstvu FBiH i Odjeljku 21 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina.
- Za donošenje trogodišnjeg plana navedeno je da ga ne mogu donijeti, a vezano za Izvješće o poslovanju navedeno je da je završni račun uredno urađen i proslijeđen nadležnim institucijama.
S obzirom na to da se u komentaru poziva na završni račun koji je Društvo dostavilo, navodimo da se nalaz nije odnosio na to, već na izvješće o poslovanju.
S obzirom na to da Društvo nije donijelo trogodišnji plan poslovanja kao temelj poslovnih aktivnosti, niti je sačinilo izvješće o poslovanju i dostavilo ga osnivaču, nije postupljeno sukladno Zakonu o javnim poduzećima i Statutu.
- U vezi sa zalihama prezentiran je njihov pojednostavljeni način mjerenja, gdje se uzima u obzir dužina, širina i visina, te se na temelju toga utvrđuje količina zaliha.
Napominjemo da Društvo nema uspostavljeno robno-materijalno knjigovodstvo zaliha gotovih proizvoda, niti vrši obračun proizvodnje na dnevnoj ili mjesečnoj razini.
- U obrazloženju koje se odnosi na donošenje akta o načinu obračuna naknade fizičkim osobama za eksploataciju rude na privatnim parcelama, navedeno je da Društvo plaća od slučaja do slučaja, kao i da nije isto je li ruda na površini ili u dubini, je li blizu kuće ili nekog objekta ili daleko.
Društvo treba donijeti unutarnji akt kojim bi se uredio način obračuna i isplate naknade za eksploataciju rude boksita na zemljišnim parcelama u privatnom vlasništvu.

Reviziju Rudnika boksita d.o.o. Široki Brijeg obavio je revizorski tim u sastavu: Perislav Delić – voditelj tima, i Dženita Pirić – članica tima.

Voditelj tima

Perislav Delić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju poduzeća u većinskom
državnom vlasništvu**

Belma Mušinović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

RUDNICI BOKSITA DOO

Naziv pravne osobe

Široki Brijeg, FRA DIDAKA BUNTIĆA 14

Sjedište i adresa pravne osobe

Vađenje ostalih ruda obojenih metala

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3382202200519264

Broj računa

4272083470008

Identifikacijski broj za izravne poreze

272083470008

Identifikacijski broj za neizravne poreze

0729

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

054

Šifra općine

**IZVJEŠTAJ O FINANIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA
(BILANCA STANJA)**

na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	1.361.075	1.505.601
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	1.361.075	1.505.601
1.1.	Zemljište		003	319.300	319.300
1.2.	Građevinski objekti		004	585.897	620.632
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	356.127	353.531
1.4.	Transportna sredstva		006	99.751	212.138
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007	0	0
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008	0	0
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	0	0
2.1.	Zemljište		010	0	0
2.2.	Građevinski objekti		011	0	0
2.3.	Postrojenja i oprema		012	0	0
2.4.	Nematerijalna imovina		013	0	0
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014	0	0
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	0	0
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016	0	0
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017	0	0
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	0	0
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019	0	0

106295833

Kontrolni broj: 106295833

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020	0	0
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021	0	0
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022	0	0
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023	0	0
9.	Goodwill		024	0	0
10.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025	0	0
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026	0	0
10.2.	Obveznice, dani krediti i ostali dužnički instrumenti		027	0	0
11.	Financijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028	0	0
11.1.	Depoziti kod banaka		029	0	0
11.2.	Dani krediti		030	0	0
11.3.	Obveznice		031	0	0
11.4.	Ostala financijska imovina po amortizovanom trošku		032	0	0
12.	Potraživanja po financijskim najmovima		033	0	0
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	0	0
B.	Odgođena porezna imovina		035	0	0
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	171.952	131.750
1.	Zalihe (038 do 042)		037	159.756	10.474
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	10.738	10.474
1.2.	Proizvodnja u tijeku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039	0	0
1.3.	Gotovi proizvodi		040	149.018	0
1.4.	Roba		041	0	0
1.5.	Dani avansi		042	0	0
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043	0	0
3.	Ugovorna imovina		044	0	0
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	6.717	108.545
4.1.	Kupci - povezane strane		046	0	0
4.2.	Kupci u zemlji		047	4.375	108.545
4.3.	Kupci u inozemstvu		048	2.342	0
5.	Ostala financijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049	0	0
5.1.	Depoziti kod banaka		050	0	0
5.2.	Dani krediti		051	0	0
5.3.	Obveznice		052	0	0
5.4.	Ostala financijska imovina po amortizovanom trošku		053	0	0
6.	Potraživanja po financijskim najmovima		054	0	0
7.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056	0	0
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	5.479	11.231
10.	Akontacije poreza na dobit		058	0	0
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	0	1.500
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	1.533.027	1.637.351
E.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA		061	0	0
F.	UKUPNO IMOVINA I IZVANBILANČNA EVIDENCIJA (060+061)		062	1.533.027	1.637.351
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	1.410.643	1.410.643
1.1.	Dionički kapital		102	0	0
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103	0	0
1.3.	Udjeli članova društva s ograničenom odgovornošću		104	0	0
1.4.	Državni kapital		105	1.410.643	1.410.643
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106	0	0
2.	Dionička premija		107	0	0
3.	Rezerve (109+110)		108	0	0
3.1.	Statutarne rezerve		109	0	0
3.2.	Ostale rezerve		110	0	0
4.	Revalorizacijske rezerve (112+113+114)		111	0	0
4.1.	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112	0	0
4.2.	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113	0	0
4.3.	Ostale revalorizacijske rezerve		114	0	0
5.	Dobit (116+117)		115	0	0
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih razdoblja		116	0	0
5.2.	Dobit tekućeg razdoblja		117	0	0
6.	Gubitak (119+120)		118	2.291.922	2.000.013
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih razdoblja		119	2.000.014	1.029.879
6.2.	Gubitak tekućeg razdoblja		120	291.908	970.134
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	-881.279	-589.370
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		0
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	-881.279	-589.370
	OBVEZE				
B.	Dugoročne obveze (125+130+131+132)		124	165.247	0
1.	Financijske obveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	165.247	0
1.1.	Obveze po uzetim kreditima		126	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obveze po osnovi najmova		127	0	0
1.3.	Obveze po izdanim dužničkim instrumentima		128	165.247	0
1.4.	Ostale finansijske obveze po amortizovanom trošku		129	0	0
2.	Odgođeni prihod		130	0	0
3.	Rezerviranja		131	0	0
4.	Ostale obveze, uključujući i razgraničenja		132	0	0
C.	Odgođene porezne obveze		133	0	0
D.	Kratkoročne obveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	2.249.059	2.226.721
1.	Financijske obveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	1.319.038	1.390.171
1.1.	Obveze prema dobavljačima		136	1.319.038	1.134.870
1.2.	Ugovorne obveze		137	0	0
1.3.	Obveze po uzetim kreditima		138	0	255.301
1.4.	Obveze po osnovi najmova		139	0	0
1.5.	Obveze po izdanim dužničkim instrumentima		140	0	0
1.6.	Ostale finansijske obveze po amortizovanom trošku		141	0	0
2.	Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		142	0	0
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143	0	0
4.	Odgođeni prihod		144	0	0
5.	Rezerviranja		145	0	0
6.	Obveze za porez na dobit		146	0	0
7.	Ostale obveze, uključujući i razgraničenja		147	930.021	836.550
E.	UKUPNO OBVEZE (124+133+134)		148	2.414.306	2.226.721
F.	UKUPNO KAPITAL I OBVEZE (123+148)		149	1.533.027	1.637.351
G.	IZVANBILANČNA EVIDENCIJA		150	0	0
H.	UKUPNO KAPITAL, OBVEZE I IZVANBILANČNA EVIDENCIJA (149+150)		151	1.533.027	1.637.351

Široki Brijeg, 26.02.2024.
Mjesto i datum

GALIĆ (LOVRE) DRAGO
Certificirani računovođa
1622/5
Broj licencije

M.P.

Miljenko Vukoja
Direktor

Kontrolni broj: 106295833

str. 4 od 4

RUDNICI BOKSITA DOO

Naziv pravne osobe

Široki Brijeg, FRA DIDAKA BUNTIĆA 14

Sjedište i adresa pravne osobe

Vađenje ostalih ruda obojenih metala

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3382202200519264

Broj računa

4272083470008

Identifikacijski broj za izravne poreze

272083470008

Identifikacijski broj za neizravne poreze

07.29

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

054

Šifra općine

**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD
(RAČUN DOBITI I GUBITKA)**

za razdoblje od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	RAČUN DOBITI I GUBITKA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	1.999.761	1.813.815
1.	Prihodi iz ugovora s povezanim stranama (203 do 205)		202	0	0
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203	0	0
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204	0	0
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205	0	0
2.	Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	1.974.226	1.813.815
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	0	0
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208	1.974.226	1.813.815
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	0	0
3.	Prihodi iz ugovora s nepovezanim stranama na inozemnom tržištu (211 do 213)		210	25.535	0
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211	0	0
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212	25.535	0
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	0	0
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	49.564	5.588
1.	Dobici od dugoročne nefinancijske imovine (216 do 229)		215	0	0
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	0	0

117409829

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217	0	0
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacijskih rezervi		218	0	0
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219	0	0
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220	0	0
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221	0	0
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222	0	0
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223	0	0
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224	0	0
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225	0	0
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226	0	0
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227	0	0
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228	0	0
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinancijske imovine		229	0	0
2.	Dobici od financijske imovine (231 do 240)		230	0	0
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od financijske imovine po amortizovanom trošku		231	0	0
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232	0	0
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja financijske imovine po amortizovanom trošku		233	0	0
2.4.	Neto dobiti od modifikacija financijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234	0	0
2.5.	Neto dobiti od otuđenja financijske imovine po amortizovanom trošku		235	0	0
2.6.	Neto povećanja vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		236		0
2.7.	Neto dobiti od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		237	0	0
2.8.	Neto dobiti od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238	0	0
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija financijske imovine između poslovnih modela		239	0	0
2.10.	Ostali neto dobiti od financijske imovine		240	0	0
3.	Neto otpuštanja rezerviranja		241	0	0
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242	0	0
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243	0	0
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244	0	0
7.	Prihodi od dividendi		245	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		0
9.	Financijski prihodi (248+249+250)		247	0	1.350
9.1.	Prihodi od kamata		248	0	0
9.2.	Neto pozitivne tečajne razlike		249	0	0
9.3.	Ostali financijski prihodi		250	0	1.350
10.	Ostali prihodi i dobici		251	49.564	4.238
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	2.049.325	1.819.403
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	2.332.374	2.739.219
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254	0	0
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u tijeku, neto (+) / (-)		255	-149.018	284.850
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	177.753	255.964
4.	Troškovi energije i goriva		257	260.327	385.509
5.	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja (259 do 261)		258	1.025.840	971.953
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	818.265	778.160
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	161.925	162.183
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	45.650	31.610
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	144.978	195.553
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	144.978	195.553
6.2.	Investicijske nekretnine		264	0	0
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265	0	0
6.4.	Nematerijalna imovina		266	0	0
6.5.	Biološka imovina		267	0	0
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovi ugovora s kupcima		268	0	0
7.	Troškovi primljenih usluga		269	780.440	598.640
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	92.054	46.750
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	8.859	50.318
1.	Gubici od dugoročne nefinancijske imovine (273 do 286)		272	0	0
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273	0	0
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274	0	0
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacijskih rezervi		275	0	0
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276	0	0
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277	0	0
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278	0	0
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279	0	0
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281	0	0
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282	0	0
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283	0	0
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284	0	0
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285	0	0
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinancijske imovine		286	0	0
2.	Gubici od financijske imovine (288 do 297)		287	0	0
2.1.	Neto kreditni gubici od financijske imovine po amortizovanom trošku		288	0	0
2.2.	Neto kreditni gubici od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289	0	0
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja financijske imovine po amortizovanom trošku		290	0	0
2.4.	Neto gubici od modifikacija financijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291	0	0
2.5.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po amortizovanom trošku		292	0	0
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		293	0	0
2.7.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		294	0	0
2.8.	Neto gubici od otuđenja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295	0	0
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija financijske imovine između poslovnih modela		296	0	0
2.10	Ostali neto gubici od financijske imovine		297	0	0
3.	Troškovi rezerviranja, neto		298	0	0
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299	0	0
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto		300	0	0
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301	0	0
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302		0
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303	0	0
9.	Financijski rashodi (305 do 307)		304	7.059	18.818
9.1.	Rashodi od kamata		305	6.909	12.815
9.2.	Neto negativne tečajne razlike		306	0	0
9.3.	Ostali financijski rashodi		307	150	6.003
10.	Ostali rashodi i gubici		308	1.800	31.500
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	2.341.233	2.789.537
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	0	0
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311	291.908	970.134
I.	Porez na dobit (313+314)		312	0	0
1.	Tekući porez na dobit		313	0	0
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)		314	0	0
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine		315	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316	0	0
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obveza		317	0	0
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obveza		318	0	0
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	0	0
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	291.908	970.134
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321	0	0
M.	Dobit (319+321)		322	0	0
N.	Gubitak (320-321)		323	291.908	970.134
	IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU				
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324	0	0
1.	Stavke koje mogu biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka (326+327+328+329-330)		325	0	0
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326	0	0
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327	0	0
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328	0	0
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka		329	0	0
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330	0	0
2.	Stavke koje neće biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka (332+333+334+335+336+337-338)		331	0	0
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332	0	0
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333	0	0
2.3.	Aktuarski dobici/(gubici) od planova definiranih primanja		334	0	0
2.4.	Dobici ili gubici po osnovi preračunavanja finansijskih izvještaja inozemnog poslovanja		335	0	0
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336	0	0
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasificirane u račun dobiti i gubitka		337	0	0
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338	0	0
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	-291.908	-970.134
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340	0	0
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341	0	0
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	-291.908	-970.134
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		0
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	-291.908	-970.134
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		0

Široki Brijeg, 26.02.2024.

Mjesto i datum

GALIĆ (LOVRE) DRAGO

Certificirani računovoda

1622/5

M.P.

Miljenko Vukoja

Direktor

Kontrolni broj: 117409829

str. 5 od 5

RUDNICI BOKSITA DOO

Naziv pravne osobe

Široki Brijeg, FRA DIDAKA BUNTIĆA 14

Sjedište i adresa pravne osobe

4272083470008

Identifikacijski broj za izravne poreze

272083470008

Identifikacijski broj za neizravne poreze

Vađenje ostalih ruda obojenih metala

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3382202200519264

Broj računa

07.29

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

054

Šifra općine

**IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
(IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)**

(Indirektna metoda)

za razdoblje od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI					
1.1.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		(+)(-)	501	-291.908	-970.134
1.2.	Usklađenja:					
1.2.1.	Amortizacija		(+)	502	144.978	195.553
1.2.2.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto		(+)(-)	503	0	0
1.2.3.	(Dobit)/gubitak od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	504	0	0
1.2.4.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nematerijalne imovine, neto		(+)(-)	505	0	0
1.2.5.	(Dobit)/gubitak od dugoročne imovine namijenjene prodaji, neto		(+)(-)	506	0	0
1.2.6.	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	507	0	0
1.2.7.	Umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina		(+)	508	0	0
1.2.8.	Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine		(+)	509	0	0
1.2.9.	Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	510	0	0
1.2.10.	Efekti promjene fer vrijednosti biološke imovine, neto		(+)(-)	511	0	0
1.2.11.	Efekti promjene vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(+)(-)	512	0	0
1.2.12.	(Dobit)/gubitak od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	513	0	0

1771670892

Kontrolni broj: 1771670892

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.2.13.	(Otpuštanje)/Ispravak vrijednosti za gubitke od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	514	0	0
1.2.14.	(Otpuštanje)/Ispravak vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto		(+)(-)	515	0	0
1.2.15.	(Otpuštanje)/Ispravak vrijednosti za gubitke od ugovorne imovine, neto		(+)(-)	516	0	0
1.2.16.	(Otpuštanje)/Ispravak vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto		(+)(-)	517	0	0
1.2.17.	Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto		(+)(-)	518	0	0
1.2.18.	Otpisane obveze		(-)	519	0	0
1.2.19.	(Otpuštanje)/dodatno priznata rezerviranja, neto		(+)(-)	520	0	0
1.2.20.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata		(+)(-)	521	0	0
1.2.21.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		(+)	522	0	0
1.2.22.	Prihod od dividendi priznat u računu dobiti i gubitka		(-)	523	0	0
1.2.23.	Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u računu dobiti i gubitka		(-)	524	0	0
1.2.24.	Financijski rashodi priznati u računu dobiti i gubitka		(+)	525	7.059	18.818
1.3.	Promjene u obrtnom kapitalu					
1.3.1.	Smanjenje/(povećanje) zaliha		(+)(-)	526	-149.282	290.851
1.3.2.	Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca		(+)(-)	527	101.828	-63.355
1.3.3.	Smanjenje/(povećanje) ostale imovine i potraživanja		(+)(-)	528	1.500	561
1.3.4.	Smanjenje/(povećanje) ugovorne imovine		(+)(-)	529	0	0
1.3.5.	Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima		(+)(-)	530	184.168	236.833
1.3.6.	Povećanje/(smanjenje) ostalih obveza		(+)(-)	531	-1.108.209	300.975
1.3.7.	Povećanje/(smanjenje) ugovornih obveza		(+)(-)	532	0	0
1.4.	Plaćeni porez na dobit		(-)	533	0	0
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (501 do 533)		(+)(-)	534	-1.109.866	10.102
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI					
2.1.	Odljevi po osnovi kupovine nekretnina, postrojenja i opreme		(-)	535	0	0
2.2.	Priljevi po osnovi prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	536	0	0
2.3.	Odljevi po osnovi kupovine investicijskih nekretnina		(-)	537	0	0
2.4.	Priljevi po osnovi prodaje investicijskih nekretnina		(+)	538	0	0
2.5.	Odljevi po osnovi kupovine nematerijalne imovine		(-)	539	0	0
2.6.	Priljevi po osnovi prodaje nematerijalne imovine		(+)	540	0	0
2.7.	Odljevi po osnovi kupovine biološke imovine		(-)	541	0	0
2.8.	Priljevi po osnovi prodaje biološke imovine		(+)	542	0	0
2.9.	Priljevi po osnovi prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji		(+)	543	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.10.	Ulaganja u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	544	0	0
2.11.	Priljevi od financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	545	0	0
2.12.	Ulaganja u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(-)	546	0	0
2.13.	Priljevi od financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(+)	547	0	0
2.14.	Ulaganja u ostalu financijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	548	0	0
2.15.	Priljevi od ostale financijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	549	0	0
2.16.	Primljena kamata i prihod od financijskog najma		(+)	550	0	0
2.17.	Naplaćena potraživanja od financijskog najma		(+)	551	0	0
2.18.	Naplaćena potraživanja od financijskog podnajma		(+)	552	0	0
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	553	0	0
2.20.	Priljevi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	554	0	0
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	555	0	0
2.22.	Priljevi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	556	0	0
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	557	0	0
2.24.	Priljevi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	558	0	0
2.25.	Primljene dividende		(+)	559	0	0
2.26.	Priljevi po osnovi trgovanja derivatnim financijskim instrumentima		(+)	560	0	0
2.27.	Odljevi po osnovi trgovanja derivatnim financijskim instrumentima		(-)	561	0	0
2.28.	Ostali priljevi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	562	0	0
2.29.	Ostali odljevi iz ulagačkih aktivnosti		(-)	563	0	0
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (535 do 563)		(+)(-)	564	0	0
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANIJSKIH AKTIVNOSTI					
3.1.	Priljevi od emisije dionica/uplaćeni vlasnički kapital		(+)	565	1.410.643	0
3.2.	Stjecanje vlastitih dionica		(-)	566	0	0
3.3.	Priljevi od prodaje stečenih vlastitih dionica		(+)	567	0	0
3.4.	Isplaćene dividende		(-)	568	0	0
3.5.	Priljevi od uzetih kredita		(+)	569	0	0
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita		(-)	570	-306.529	0
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima		(-)	571	0	0
3.8.	Otplata glavnice po najmovima		(-)	572	0	0
3.9.	Otplata kamate po najmovima		(-)	573	0	0
3.10.	Priljevi po osnovi izdanih dužničkih instrumenata		(+)	574	0	0
3.11.	Odljevi po osnovi otplate izdanih dužničkih instrumenata		(-)	575	0	0
3.12.	Ostali priljevi iz financijskih aktivnosti		(+)	576	0	0
3.13.	Ostali odljevi iz financijskih aktivnosti		(-)	577	0	0

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (565 do 577)		(+)(-)	578	1.104.114	0
4.	NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKIVALENATA (A+B+C)		(+)(-)	579	-5.752	10.102
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA		(+)(-)	580	11.231	1.129
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKIVALENATA		(+)(-)	581	0	0
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA (4+5+6)		(+)(-)	582	5.479	11.231

Široki Brijeg, 26.02.2024.

Mjesto i datum

GALIĆ (LOVRE) DRAGO

Certificirani računovođa

1622/5

Broj licencije

M.P.

Miljenko Vukoja

Direktor

RUDNICI BOKSITA DOO

Naziv pravne osobe

Široki Brijeg, FRA DIDAKA BUNTIĆA 14

Sjedište i adresa pravne osobe

Vađenje ostalih ruda obojenih metala

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3382202200519264

Broj računa

4272083470008

Identifikacijski broj za izravne poreze

272083470008

Identifikacijski broj za neizravne poreze

07.29

Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

054

Šifra općine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Široki Brijeg

Mjesto

GALIĆ (LOVRE) DRAGO

Certificirani računovođa

1622/5

Broj licencije

Miljenko Vukoja

Direktor

26.02.2024.

Datum

063/312-352

Kontakt

18421963565541181

Kontrolni broj: 18421963565541181

str. 1 od 2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
za razdoblje koji završava na dan 31.12.2023. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVIA						Akumulirana neraspoređena dobit/(nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)
		Dionički kapital	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacijske rezerve za financijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 31.12.2021. godine	901	1.410.643	0	0	0	0	0	-959.879	450.764		
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	902	0	0	0	0	0	0	0	0		
3. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu s MRS 8	903	0	0	0	0	0	0	0	0		
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2021., odnosno 01.01.2022. (901+902+903)	904	1.410.643	0	0	0	0	0	-959.879	450.764		
5. Dobit/(gubitak) za razdoblje	905	0	0	0	0	0	0	-970.134	-970.134		
6. Ostali ukupni rezultat za razdoblje	906	0	0	0	0	0	0	0	0		
7. Ukupni rezultat (905+906)	907	0	0	0	0	0	0	-970.134	-970.134		
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908	0	0	0	0	0	0	0	0		
9. Stjecanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909	0	0	0	0	0	0	0	0		
10. Objavljene dividende	910	0	0	0	0	0	0	0	0		
11. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	911	0	0	0	0	0	0	-70.000	-70.000		
12. Ostale promjene	912	0	0	0	0	0	0	0	0		
13. Stanje na dan 31.12.2022. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	1.410.643	0	0	0	0	0	-2.000.013	-589.370		
14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914	0	0	0	0	0	0	0	0		
15. Efekti retroaktivnog prepravljivanja iznosa priznatih u skladu s MRS 8	915	0	0	0	0	0	0	0	0		
16. Ponovo iskazano stanje na početku razdoblja 01.01.2023. godine (913+914+915)	916	1.410.643	0	0	0	0	0	-2.000.013	-589.370		
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917	0	0	0	0	0	0	-291.908	-291.908		
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918	0	0	0	0	0	0	0	0		
19. Ukupni rezultat (917+918)	919	0	0	0	0	0	0	-291.908	-291.908		
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920	0	0	0	0	0	0	0	0		
21. Stjecanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921	0	0	0	0	0	0	0	0		
22. Objavljene dividende	922	0	0	0	0	0	0	0	0		
23. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	923	0	0	0	0	0	0	-1	-1		
24. Ostale promjene	924	0	0	0	0	0	0	0	0		
25. Stanje na kraju razdoblja na dan 31.12.2023. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	1.410.643	0	0	0	0	0	-2.291.922	-881.279		

RUDNIKI BOKSITA D.O.O.
Fra Didaka Buntića 14
88220 Široki Brijeg
ID BR:4272083470008

Datum: 13.09.2024.
Broj: 1309-2-24

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom **Rudnika boksita d.o.o. Široki Brijeg** za 2023. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Rudnika boksita d.o.o. Široki Brijeg** u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljanje ili objavljivanje bili su prepravljani ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.

- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
  - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
  - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv **Rudnika boksita d.o.o. Široki Brijeg** i pokrenutih od strane **Rudnika boksita d.o.o. Široki Brijeg**, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezervisanja za iste.
  - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama.
  - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
  - Neograničen pristup osobama u **Rudnicima boksita d.o.o. Široki Brijeg** za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet subjektivih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevaram i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
  - Rukovodstvo
  - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
  - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

direktor
Miljenko Vukoja